

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ Κ.Σ.Ο ΤΗΣ ΑΡΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΕΚΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ Β ΓΥΡΟΥ ΤΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ.

Τα αποτελέσματα των ευρωεκλογών καθώς και του δεύτερου γύρου των αυτοδιοικητικών εκλογών, συμπληρώνουν τα αποτελέσματα του πρώτου γύρου και επιβεβαιώνουν τις γενικές αναλύσεις που κάνει η ΑΡΑΣ για την περίοδο και τη συγκυρία.

Σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, καταγράφηκαν ορισμένες βασικές τάσεις:

α) συνεχίστηκε η άνοδος της αποχής σε μικρότερο βαθμό όμως από ότι στις προηγούμενες εκλογές. Η μέση συμμετοχή στις χώρες της Ε.Ε. ανέρχεται στο 43%, κάτι που δείχνει την σημαντική απόσταση των επιμέρους εθνικών εκλογικών σωμάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση και ειδικά από κατά βάση διακοσμητικούς θεσμούς όπως το ευρωκοινοβούλιο,

β) η άνοδος ευρωσκεπτικιστικών δεξιών, ακροδεξιών, έως ναζιστικών ρευμάτων, τα οποία ενσωματώνουν τη δυσαρέσκεια τμημάτων των μικροαστικών στρωμάτων, λόγω της οικονομικής στασιμότητας ή της κρίσης που πλήττει σε μεγαλύτερο βαθμό χώρες της Ε.Ε. σε σχέση με άλλους υπεριαλιστικούς συνασπισμούς ή πόλους.

γ) η απουσία δυναμικής των διάφορων αριστερών εκλογικών σχηματισμών και την υποχώρηση ή στασιμότητά τους (die Linke, μέτωπο της αριστεράς στην Γαλλία, CDU στη Πορτογαλία,) παρά τα πέντε χρόνια της κρίσης. Εξάιρεση αποτέλεσε κυρίως η Ελλάδα και δευτερευόντως η Ισπανία, όπου μέσα από το κόμμα Podemos, όπως και άλλους αριστερούς σχηματισμούς εκφράστηκε το κίνημα των αγανακτισμένων, καθώς και η Ιρλανδία. Στην άνοδο ή την παρουσία αυτών των δύο κομμάτων οφείλεται η όποια αύξηση του ποσοστού του κόμματος της Ενωμένης Αριστεράς στο ευρωκοινοβούλιο. Γενικότερα οι επιδόσεις και η παρουσία της αριστεράς είναι διαφορετική και πιο σημαντική σε μέγεθος στις χώρες που επιβλήθηκαν μνημόνια σε σχέση με άλλες χώρες της Βόρειας και Κεντρικής Ευρώπης

δ) οι εκλογικές εκφράσεις της ριζοσπαστικής αριστεράς που υπήρχαν την προηγούμενη περίοδο (με όλες τις αντιφάσεις τους) όπως η Κομμουνιστική Επανάσταση (Ιταλία) διαλύθηκαν, ή καταβαραθρώθηκαν όπως το NPA, που από το 4,7 % πήγε στο 0,3 %, ή υπέστησαν μεγάλη συρρίκνωση της επιρροής τους, όπως το Μπλόκο στην Πορτογαλία που η εκλογική του επιρροή μειώθηκε από 10,6% σε 4,7 % συγκριτικά με τις ευρωεκλογές του 2009. Εξάιρεση αποτέλεσε το Κόμμα Εργασίας του Βελγίου με ένα ποσοστό της τάξης του 2,09 % πενταπλασιάζοντας τα ποσοστά του σε σχέση με τις εκλογές του 2009.

Οι τάσεις αυτές αντανακλούν, σε πολιτικό επίπεδο, τους βασικούς συσχετισμούς της περιόδου:

1) Η κρίση δεν ανέδειξε μία εναλλακτική πολιτική στρατηγική ως προς το νεοφιλελευθερισμό, είτε σοσιαλδημοκρατικού είτε αριστερού ριζοσπαστικού χαρακτήρα. Αντίθετα, τουλάχιστον σε μια σειρά χωρών της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης, την πολιτική φθορά των συντηρητικών που είναι και η μόνη εκλογική ομάδα που έχει μία αξιοσημείωτη πτώση της τάξης του 8-9 % σε σχέση με τις προηγούμενες ευρωεκλογές καρπώθηκαν συντηρητικά, εθνικιστικά -ακροδεξιά κόμματα. Το γεγονός αυτό αποτυπώνει και τις δυσκολίες ανάδειξης κάποιας πραγματικά εναλλακτικής στρατηγικής στο εσωτερικό της Ε.Ε. που στις δομές της αποκρυσταλλώνει τις νεοφιλελεύθερες στρατηγικές. Αποτυπώνει επίσης τις δυσκολίες διαχείρισης από τις αστικές τάξεις της Ε.Ε. του ειδικού χαρακτήρα που πήρε η κρίση στο εσωτερικό της, τις τριβές που αυτές οι δυσκολίες παράγουν μεταξύ των ευρωπαϊκών αστικών τάξεων, αλλά και μεταξύ αυτών και των ταξικών τους στηριγμάτων σε κάθε κοινωνικό σχηματισμό.

2) Αναδεικνύεται για άλλη μια φορά μέσα και από αυτή την εκλογική διαδικασία ότι η πραγματική πολιτική εξουσία βρίσκεται στο εσωτερικό των εθνικών αστικών κρατών, και η πολιτική κυριαρχία των αστικών τάξεων οργανώνεται και εμπεδώνεται πρωτίστως μέσα τους εθνικούς αστικούς θεσμούς και δευτερευόντως αξιοποιώντας τους ιμπεριαλιστικούς μηχανισμούς της Ε.Ε.

3) Αναδεικνύεται ότι μία πολιτική στρατηγική όπως του ΣΥΡΙΖΑ, που διακηρυκτικά προσβλέπει σε μία συντονισμένη ανάδειξη αριστερών ρευμάτων στο εσωτερικό της ΕΕ, η οποία θα πιέζει τις κυρίαρχες τάξεις για την επιβολή κάποιας μορφή συμβιβασμών, π.χ. κατάργηση του μνημονίου ή αναδιαπραγμάτευση -περικοπή του χρέους, είναι ανέφικτη. Ακόμα, γίνεται πιο δύσκολη στη παρούσα συγκυρία, μιας και οι διαρροές προς εθνικιστικά - ευρωσκεπτικιστικά κόμματα, ως απότοκο της κρίσης της ΟΝΕ, οριοθετούν ακόμα περισσότερο τη δυνατότητα των αστικών κυβερνήσεων των αναπτυγμένων κρατών να προχωρήσουν σε κάποιες σοβαρές παραχωρήσεις σε σχέση με το χρέος.

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η Ελλάδα από μόνη της αποτελεί μία ιδιαιτερότητα. Είναι η χώρα που έχει πληγεί σε μεγαλύτερο βαθμό από την κρίση, ενώ δεν είναι ορατό ένα μακροπρόθεσμα βιώσιμο μοντέλο ανάπτυξης, άρα και ενσωμάτωσης με υλικές παραχωρήσεις προς μεγάλα τμήματα των εργαζόμενων τάξεων, όσο δεν υπάρχει δραστική περικοπή του χρέους. Αυτό είναι και το βασικό στοιχείο που επικαθορίζει την πολιτική συγκυρία, η οποία χαρακτηρίζεται από τη διατήρηση της πολιτικής αστάθειας, την ύπαρξη μίας καταστροφικής ισορροπίας πολιτικών δυνάμεων, την ανάδειξη ως πρώτης δύναμης στις ευρωεκλογές ενός αριστερού ρεφορμιστικού κόμματος με σημαντικές δυνάμεις της ριζοσπαστικής αριστεράς στο εσωτερικό του.

Οι ευρωεκλογές και ο δεύτερος γύρος των αυτοδιοικητικών εκλογών παράγουν μία τροποποίηση και διόρθωση σε σχέση με τα αποτελέσματα του α' γύρου των αυτοδιοικητικών εκλογών, όπου υπήρξε επικράτηση των μνημονιακών δυνάμεων, χωρίς όμως να ανατρέπουν τη γενική τάση: *Ότι η ύπαρξη της πολιτικής αστάθειας και της κρίσης εκπροσώπησης των εργαζόμενων τάξεων στη σχέση τους με τα αστικά κόμματα, δεν οδηγεί σε μία βέβαιη και, πολύ περισσότερο, εύκολη επικράτηση του ΣΥΡΙΖΑ, εκτός των άλλων διότι δεν πρόκειται για ένα εναλλακτικό αστικό σχέδιο που προκρίνεται για την περίοδο.*

Έτσι, σε αυτές τις εκλογές:

α) η σοβαρή διαφορά των 4 μονάδων που λαμβάνει ο ΣΥΡΙΖΑ σε σχέση με τη Ν.Δ. δημιουργεί δυσκαμψία στις αστικές πολιτικές δυνάμεις. Ο ΣΥΡΙΖΑ κερδίζει 1.500.000 ψήφους και ποσοστό 26,57% και επανέρχεται στα επίπεδα των εκλογών του Ιούνη του 2012 (26,9% και 1.655.204 ψήφοι). Παρά την αναμφίβολη εκλογική του επιτυχία (με σαφέστατο ταξικό πρόσημο και πάλι, όπως και τον Ιούνιο του 2012), ο ΣΥΡΙΖΑ δε δείχνει να διαμορφώνει ένα σαφές ανερχόμενο ρεύμα που να μπορεί να διεκδικήσει καθαρά και αυτόνομα το κυβερνητικό κέντρο. Σε μία εκλογική αναμέτρηση, όπως οι ευρωεκλογές, που θα ήταν ευκολότερο να εκφραστεί η κοινωνική διαμαρτυρία αλλά και ένα ανερχόμενο πολιτικό ρεύμα, ο ΣΥΡΙΖΑ έχει μία απώλεια 150.000 ψηφοφόρων ενώ διαθέτει μικρότερες "εφεδρείες" σε σχέση με τη ΝΔ και τους μνημονιακούς συμμάχους της (ελιά, λοιπά δεξιά ψηφοδέλτια).

Σε αντίθεση με την πρώτη Κυριακή των αυτοδιοικητικών εκλογών, στο δεύτερο γύρο κατάφερε κάποιες σχετικές επιτυχίες σε επίπεδο περιφερειών και δήμων, κερδίζοντας 2 από τις 13 περιφέρειες (και μάλιστα τη μεγαλύτερη από όλες) και περίπου 20 δήμους (Χαλάνδρι, Κερατσίνι, Ν. Ιωνία, Καισαριανή, Βύρωνας, Αιγάλεω, Αγ. Παρασκευή, Κοζάνη, Λάρισα κλπ), πολλοί από τους οποίους είναι σημαντικοί σε μέγεθος.

Αρνητικό στοιχείο της εκλογικής καταγραφής του ΣΥΡΙΖΑ είναι η διάρθρωση των σταυρών που καταλαμβάνουν οι υποψήφιοί του. Με εξαίρεση την εκλογή της Κ. Κούνεβα, η οποία αποτυπώνει την

ύπαρξη αριστερών αντανακλαστικών σε ένα σημαντικό εύρος των ψηφοφόρων του ΣΥΡΙΖΑ, υπάρχουν πρόσωπα προερχόμενα από το χώρο της σοσιαλδημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ ή προβεβλημένα από το μιντιακό σύστημα, ενώ η Αριστερή Πλατφόρμα δεν κατορθώνει να εκλέξει ευρωβουλευτή, παρά το σημαντικό ειδικό της βάρος στο εσωτερικό του ΣΥΡΙΖΑ. Το γεγονός ότι πλην του Δ. Παπαδημούλη δεν εκλέγονται τα ιστορικά στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ, αλλά κατά κύριο λόγο πρόσωπα προβεβλημένα από τα ΜΜΕ είναι ένας ακόμα δείκτης της αδυναμίας των κομματικών μηχανισμών και της έλλειψης γείωσης και οργανωτικών σχέσεων με το κοινωνικοπολιτικό ακροατήριο που εκπροσωπείται εκλογικά από το ΣΥΡΙΖΑ. Το φαινόμενο της εκλογής υποψηφίων που αναδείχθηκαν από τους μηχανισμούς των ΜΜΕ σε μεγάλο βαθμό ισχύει για όλα τα κόμματα – πλην του ΚΚΕ – όμως έχει μεγαλύτερη πολιτική σημασία για ένα κόμμα της αριστεράς στο βαθμό που αποτελεί δείκτη του γεγονότος ότι σε πολύ μεγάλο βαθμό και στους ψηφοφόρους της αριστεράς κυριαρχούν βασικά στοιχεία της κυρίαρχης ιδεολογίας, καθώς και ότι τα στρώματα αυτά δε διαμορφώνουν σταθερές σχέσεις εκπροσώπησης με το ΣΥΡΙΖΑ, που να εμπεριέχουν και πτυχές οργανωτικών σχέσεων.

Ταυτόχρονα, χωρίς να υπάρχει αμφιβολία για το ταξικό πρόσημο της ψήφου στο ΣΥΡΙΖΑ, η υποχώρησή του στα κοινωνικά στρώματα των νέων επιστημόνων και των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα σε σχέση με τις εκλογές του 2012 και η σχετική ανασυγκρότηση της επιρροής των μνημονιακών κομμάτων, επιβεβαιώνει την εκτίμηση ότι α) οι τάσεις αποδέσμευσης από τα αστικά κόμματα δεν έχουν σταθερά χαρακτηριστικά, στο βαθμό που δεν επισυμβαίνουν μετατοπίσεις στις ιδεολογικές αναγνωρίσεις πλατιών κοινωνικών στρωμάτων, β) μία σειρά από ενδιάμεσα κοινωνικά στρώματα, είτε για λόγους ενσωμάτωσης των εκβιαστικών διλημμάτων, είτε διότι εξακολουθούν να αναγνωρίζονται στο πλαίσιο της ευρωστρατηγικής και θεωρούν ότι εξαρτούν – ή και πράγματι εξαρτούν - υλικά συμφέροντα από την παραμονή στην ΟΝΕ και την ΕΕ, δεν έλκονται από την πιθανότητα αποσταθεροποίησης της κυρίαρχης στρατηγικής, παρά τη συμπίεση που υφίστανται στο πλαίσιο της κρίσης και γ) ότι η επιβολή της αστικής στρατηγικής, η αναδιάρθρωση των σχέσεων στους χώρους εργασίας, η ενίσχυση του εργοδοτικού δεσποτισμού κ.ο.κ. έχουν ιδεολογικά και πολιτικά αποτελέσματα και διαμορφώνουν δυσμενείς μετατοπίσεις του συσχετισμού δυνάμεων.

β) Η πτώση της εκλογικής επιρροής της Ν.Δ. δεν είναι συντριπτική. Στις ευρωεκλογές λαμβάνει περίπου 1.300.000 ψήφους και ποσοστό 22,7%, όταν στις εκλογές του Ιουνίου και του Μαΐου του 2012 κατέλαβε 29,7 % και 18,8 % και 1.825.711 και 1.192.100 ψήφους αντίστοιχα. Κυρίως, εξακολουθεί να διαθέτει σημαντικές εφεδρείες. Καταγράφεται ένα σύνολο από δεξιά ψηφοδέλτια τα οποία λειτούργησαν ως χώρος υποδοχής δεξιάς ψήφου με αρκετά καλά αποτελέσματα (ΛΑΟΣ 2,7%, εεπ 1,44%, ΕΠΑΛ 1%, ΣΕΕ 0,3%, Τζήμερος 1 %) και τα οποία εν δυνάμει αποτελούν τις κύριες «εφεδρείες» της βασικής δύναμης του κυβερνητικού κέντρου (περί το 6,5%). Η διαφορά των περίπου 4 μονάδων από το ΣΥΡΙΖΑ -αν δε συμβούν πολιτικά και κυρίως κινηματικά γεγονότα- είναι υπό προϋποθέσεις διαχειρίσιμη και μπορεί να υπερσκελιστεί σε συνθήκες γενικευμένων εθνικών και υπερεθνικών εκβιασμών στις επόμενες εθνικές εκλογές. Για παράδειγμα, η ΝΔ στις ευρωεκλογές του 1999 κατέγραψε διαφορά 3,2 % από το ΠΑΣΟΚ, η οποία ανατράπηκε μόλις ένα χρόνο μετά κατά 1% χωρίς να υπάρχουν τα αντίστοιχα διλήμματα και πολώσεις, όπως θα υπάρξουν στις επόμενες εκλογές μεταξύ ΣΥΡΙΖΑ και Ν.Δ..

γ) Το ΠΑΣΟΚ, υπό την κάλυψη της ελιάς, απέφυγε τη γενική κατάρρευση και συγκράτησε την επιρροή του σε 453.000 ψήφους και στο 8%. Το αποτέλεσμα αυτό σε συνδυασμό με τις ισχυρές προσβάσεις που διατηρεί σε δήμους, περιφέρειες αλλά και στο εσωτερικό των κρατικών μηχανισμών και θεσμών σηματοδοτεί τη «διατήρησή» του. Το ΠΑΣΟΚ είναι οργανικά συνδεδεμένο με τμήματα της αστικής τάξης και με επιχειρηματικά συμφέροντα, τα οποία εκπροσωπεί άμεσα, όπως και με στρώματα της κρατικής γραφειοκρατίας. Στρατηγικά και τακτικά είναι πιο χρήσιμο για την αστική τάξη, από ότι κόμματα όπως η

ΔΗΜΑΡ, την οποία η πόλωση και η μετέωρη πολιτική της εκτός της κυβέρνησης και εντός του μνημονιακού μπλοκ την οδήγησε στην εξαφάνιση. Έτσι, το ΠΑΣΟΚ έχει μία κάποια δυνατότητα να πρωταγωνιστήσει σε κινήσεις “επανίδρυσης” του χώρου της κεντροαριστεράς με τα υπολείμματα της ΔΗΜΑΡ και τμήματα του Ποταμιού. Οι προσπάθειες αυτές είναι απαραίτητες για τη διαχείριση της συνοχής του πολιτικού συστήματος από τη σκοπιά των αστικών δυνάμεων. Όμως, ισχύει επίσης ότι σε συνθήκες πιο χαλαρής ψήφου, όπως στις Ευρωεκλογές, έχασε το 33 % της εκλογικής επιρροής του Ιουνίου του 2012, άρα πρόκειται για ένα αποτέλεσμα «επιβίωσης» στη συγκυρία και όχι ανασυγκρότησης. Ταυτόχρονα, στις επόμενες εκλογές όπου λόγω του εκλογικού νόμου θα συγκρουστούν κυρίως δύο μπλοκ, , θα πιεστεί σε μεγάλο βαθμό. Ταυτόχρονα στην παρούσα φάση, λόγω της απονομιμοποίησής του, οι διεργασίες ανασύνθεσής του μέσω σχηματισμών όπως το Ποτάμι, θα έχουν σημαντικές δυσκολίες. Το ΠΑΣΟΚ διατηρεί σημαντικές δυνάμεις στους ηλικιωμένους (το ποσοστό του είναι διπλάσιο από το μέσο όρο στους ψηφοφόρους άνω των 65 ετών) και στην επαρχία. Αντίθετα το Ποτάμι, είναι ένα μεταμοντέρνο κόμμα με κεντρικό στοιχείο την απολίτικη κριτική στο πολιτικό σύστημα και βασικό στόχο να ανακόψει την εκλογική εκπροσώπηση αμφιταλαντευόμενων μικροαστικών στρωμάτων και μερίδων της νεολαίας δια του ΣΥΡΙΖΑ, έτσι αποτελεί ένα κόμμα περιορισμένων χρήσεων. Σε ενδεχόμενη εμφάνισή του ως κυβερνώσα κεντροαριστερά σε συνεργασία με το ΠΑΣΟΚ, θα χάσει την όποια δυναμική που έτσι και αλλιώς θα περιοριστεί στις επόμενες εκλογές. Γιατί οι προσπάθειες ανασυγκρότησης της κεντροαριστεράς, ειδικά στο πλαίσιο του ισχύοντος εκλογικού νόμου, είναι αδύνατον να γίνουν και να έχουν μαζικό αποτέλεσμα, χωρίς κάποια δυνατότητα διαχωρισμού αυτού του χώρου από την παρούσα κυβερνητική πολιτική ή χωρίς μεταβολές της κυβερνητικής πολιτικής στην κατεύθυνση ορισμένων παραχωρήσεων προς τις εργαζόμενες τάξεις.

δ) Η ΔΗΜΑΡ αποτυπώνει αποτελέσματα διάλυσης και δεν κατορθώνει να μπει στην ευρωβουλή. Η εκλογική συντριβή της είναι αποτέλεσμα της αντιφατικής πολιτικής της κατεύθυνσης. Έτσι, από τη μία πλευρά χρεώνεται το κόστος της συμμετοχής στη συγκυβέρνηση και της υποστήριξης των μνημονιακών μέτρων. Από την άλλη, η αποχώρηση από τη συγκυβέρνηση μετά το κλείσιμο της ΕΡΤ και οι αμφιταλαντεύσεις της στάσης της σε σχέση με τα πιο επιθετικά μνημονιακά μέτρα την καθιστούν αναξιόπιστη για την αστική τάξη και περιορίζουν την αξία της ως εφεδρεία για την επανασταθεροποίηση του πολιτικού σκηνικού. Πέρα όμως από τον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζονται και αντιμετωπίζουν την ΔΗΜΑΡ, διάφοροι πολιτικοί ιδεολογικοί μηχανισμοί της αστικής τάξης, η εκλογική της καταβάρθρωση σχετίζεται και με την πολιτική πόλωση που έχει αντιστοιχεί σε μεγαλύτερο βαθμό με τις ταξικές διαιρέσεις από ότι ίσχυε μία προηγούμενη περίοδο. Έτσι τα κοινωνικά μεσοστρώματα που στήριζαν εκλογικά τη ΔΗΜΑΡ και παλαιότερα τον Συνασπισμό, λόγω πολιτικό ιδεολογικής προέλευσης, πολιτιστικών χαρακτηριστικών και κοινωνικών συμφερόντων μετατοπίζονται κυρίως προς το κυβερνητικό μπλοκ και δευτερευόντως προς το ΣΥΡΙΖΑ.

Η αναγκαιότητα εκκαθάρισης των πολιτικών φορέων που έχουν μία πιο αμφιταλαντευόμενη στάση σε σχέση με την προώθηση της αστικής αναδιάρθρωσης, με στόχο την επανασταθεροποίηση του πολιτικού σκηνικού διαμορφώνει όρους πίεσης σε κόμματα με την κατεύθυνση και τη φυσιογνωμία της ΔΗΜΑΡ. Έτσι, θα προκριθεί μία κατεύθυνση διαλυτοποίησής της και συμμετοχής ενός τμήματός της στις διαδικασίες ανασύνθεσης της κεντροαριστεράς, γύρω από το ΠΑΣΟΚ και την ελιά, η οποία ξεκίνησε να αποτυπώνεται ήδη αμέσως μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των ευρωεκλογών. Από την άλλη πλευρά ενδεχόμενα θα υπάρξει μία τάση συνεργασίας με το ΣΥΡΙΖΑ γεγονός που θα έχει επιδράσεις για την περαιτέρω μετατόπιση του ΣΥΡΙΖΑ προς το κέντρο.

ε) Οι ΑΝΕΛ χάνουν σημαντικό μέρος της πολιτικής και εκλογικής τους επιρροής, πέφτοντας στο 3,45%, στο όριο εισόδου στην ευρωβουλή. Αυτές οι εκλογικές απώλειες, σε συνδυασμό και με την απώλεια 7 βουλευτών σε σύνολο 20 που είχαν εκλεγεί με τους ΑΝΕΛ, είναι ενδεικτικές της συμπίεσης που

υφίστανται. Η ενδεχόμενη επαναφορά αυτών των βουλευτών σε μία κατεύθυνση στήριξης της κυβέρνησης αποτελεί έναν ακόμα παράγοντα σταθεροποίησης του πολιτικού σκηνικού και της παρούσας βουλής. Αποτυπώνεται έτσι ότι ελλείπει της πίεσης που ασκείται από το μαζικό κίνημα, διευκολύνεται σημαντικά και η διαδικασία επανασυσπείρωσης γύρω από τα κόμματα που εκφράζουν την αστική στρατηγική, αφού αναιρούνται οι συνθήκες που παρήγαγαν πιέσεις και στα ατομικά πολιτικά υποκείμενα που διαφοροποιήθηκαν σε συνθήκες μεγάλης ανόδου του λαϊκού κινήματος.

στ) Ιδιαίτερη αναφορά είναι αναγκαία και για τα αποτελέσματα που κατέγραψαν τα εκλογικά εκείνα κατεβάσματα που διαπλέκονται και εκφράζουν ευθέως επιχειρηματικά συμφέροντα. Η εκλογική νίκη Μώραλη στον Πειραιά και Μπέου στο Βόλο αποτελούν δείκτες μίας εν δυνάμει αντιδραστικής μετατόπισης του πολιτικού σκηνικού. Ταυτόχρονα, πέρα από την άμεση έκφραση επιχειρηματικών συμφερόντων αυτά τα κατεβάσματα και οι ευρείες πλειοψηφίες που κατέγραψαν αποτυπώνουν και μία ακόμα πτυχή αντιδραστικοποίησης, αυτή της επικράτησης προσώπων που αναδεικνύονται ευθέως μέσα από τους μηχανισμούς των ΜΜΕ. Η ψήφος με κριτήρια lifestyle, ανεξάρτητα από τα πολιτικά προγράμματα και τις πολιτικοϊδεολογικές τοποθετήσεις – που εκφράστηκε και σε άλλα πεδία, ένα εκ των οποίων ήταν και η σταυροδοσία των υποψηφίων όλων σχεδόν των κομμάτων στις ευρωεκλογές – αντανακλά την ευρεία επιρροή ιδιαίτερα αντιδραστικών ιδεολογημάτων. Συγγενή, αν και όχι ταυτόσημα, πολιτικά χαρακτηριστικά έχει και η εκλογή Ψινάκη από τον πρώτο γύρο των δημοτικών εκλογών. Παράλληλα αποτυπώνεται το γεγονός ότι στο τμήματα των λαϊκών τάξεων (και ειδικά ανάμεσα στους άνεργους), προσδοκούν και αποδέχονται το νέο μοντέλο ανάπτυξης (χαρακτηριστικές οι εξαγγελίες Μώραλη για νέες θέσεις εργασίας στο λιμάνι), ακόμα και εάν αντιλαμβάνονται ότι θα υπάρχουν πολύ λιγότερες παραχωρήσεις στο επίπεδο των εργασιακών δικαιωμάτων και του μισθού.

ζ) Η συνολική επιρροή της Αριστεράς παραμένει υψηλή και ανέρχεται συνολικά στο 35 % (ΣΥΡΙΖΑ 26,5%, ΚΚΕ 6,1%, ΕΠΑΜ, 0,84, ΑΝΤΑΡΣΥΑ 0,7%, Σχέδιο Β' 0,2%, άλλοι σχηματισμοί της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς), ξεπερνώντας κατά λίγο το ποσοστό του 32,5 % των εκλογών του Ιούνη 2012, υπολειπόμενη όμως σε ψήφους. Όμως μετά από δύο χρόνια σκληρής εφαρμογής της αστικής πολιτικής και σωρευτικής επίδρασης των επιπτώσεών της, χωρίς να διαφαίνεται κάποια ορατή βελτίωση για σημαντικά τμήματα των εργαζόμενων τάξεων, η δυναμική ανόδου φαίνεται να έχει ανακοπεί. **Η έκφραση ενός αριστερού ρεύματος χωρίς την ανάπτυξη της ταξικής πάλης και του κινήματος μόνο ως μορφή διαμαρτυρίας μέσα από τις εκλογές έχει και εκλογικά όρια.** Το ανοιχτά μνημονιακό μπλοκ εξακολουθεί να έχει μεγαλύτερη επιρροή απ' ό,τι οι δυνάμεις της αριστεράς, ενώ οι ακραίες δεξιές δυνάμεις μαζί με το κυβερνητικό κέντρο έχουν μια εκλογική επιρροή που φτάνει ή και ξεπερνάει το 50 % του εκλογικού σώματος.

Αντίστοιχα, η επιλογή της ψήφησης σχηματισμών όπως το Ποτάμι ή σχήματα του χαβαλέ (Κυνηγοί, ΑΚΚΕΛ, ΠΑΝΚΙ κ.λπ.) αντανακλά πλευρές του ιδεολογικού συσχετισμού δυνάμεων. Οι επιπτώσεις της κυρίαρχης πολιτικής δεν αρκούν για να παράγουν αποδέσμευση από την κυρίαρχη ιδεολογία και από τις τάσεις οριοθέτησης της αριστεράς. Οι αστικές ιδεολογικές σχέσεις αποτελούν ένα μόνιμο δίαυλο για την ανασυγκρότηση των πολιτικών σχέσεων εκπροσώπησης ευρύτατων στρωμάτων μέσα από τα αντιδραστικά αστικά κόμματα. Φαίνεται επίσης ότι οι πραγματικοί κοινωνικοί συσχετισμοί, που παράγονται μέσα από τον εργοδοτικό δεσποτισμό στους εργασιακούς χώρους, την ιδεολογική κυριαρχία της αστικής τάξης μέσα στους θεσμούς, την οργάνωση της συναίνεσης πρωτίστως μέσα από το αστικό κράτος και όχι από τα κόμματα – ειδικά σε συνθήκες κρίσης – αλλά και η απρόθυμη συγκατάθεση ευρύτατων κοινωνικών στρωμάτων στην κυρίαρχη πολιτική δεν μπορεί να ανατραπούν χωρίς την ανάπτυξη της ταξικής πάλης μέσα στους κοινωνικούς χώρους και στα κοινωνικά πολιτικά μέτωπα που υπερβαίνουν την εκλογική διαδικασία.

Είναι χαρακτηριστικό ότι σύμφωνα με ευρήματα που βασίζονται σε δημοσκοπήσεις την περίοδο των εκλογών (έρευνα VPRC, Άρθρο Χ. Βερναρδάκη, στο TVXS, Ευρωεκλογές 2014. Η κοινωνική γεωγραφία του εκλογικού σώματος), ενώ στους μισθωτούς του δημοσίου, στους ανέργους και στη νεολαία είναι μεγάλη η εκπροσώπηση του ΣΥΡΙΖΑ, αντίθετα στους μισθωτούς που έχουν απομείνει στον ιδιωτικό τομέα έχει σημαντική εκπροσώπηση η Ν.Δ. και η Χ.Α. Αντίστοιχα, τέτοιες τάσεις ισχυρής παρουσίας του μνημονιακού μπλοκ πρωτίστως μέσα από τη Ν.Δ. εμφανίζονται στα διανοούμενα μικροαστικά στρώματα, κυρίως στους ελεύθερους επαγγελματίες (μηχανικούς, γιατρούς, δικηγόρους) αλλά και στα στελέχη επιχειρήσεων. Αντανακλούν τα παραπάνω δύο ζητήματα που έχουμε επισημάνει α) Η αλλαγή του κοινωνικού συσχετισμού δύναμης σταδιακά έχει και θα έχει στο μέλλον ακόμα μεγαλύτερες κεντρομόλες πολιτικές επιπτώσεις σε σχέση με το αστικό πολιτικό σύστημα β) ένα σημαντικό τμήμα των μικροαστικών στρωμάτων που διαθέτουν περιουσιακά στοιχεία και ευνοούνται (ή εκτιμούν ότι θα χάσουν λιγότερο) από την παραμονή στο ευρύ πολώνονται συνειδητά προς το βασικό εκφραστή του μνημονιακού μπλοκ που είναι η Ν.Δ. ανεξάρτητα από προηγούμενες πολιτικές και ιδεολογικές τοποθετήσεις.

Το αρνητικό πρόσημο του αποτελέσματος των εκλογών αναδεικνύεται εκτός των άλλων από τη στασιμότητα της αριστεράς, την κυριαρχία στο εσωτερικό της μίας φιλο ΕΕ δύναμης, την επικράτηση των μνημονιακών μπλοκ στις περισσότερες περιφέρειες και δήμους και από το γεγονός ότι οι ψήφοι συνολικά προς την ακροδεξιά αυξάνονται κατά 5,2%.

Ειδική σημασία έχει η άνοδος κατά 100.000 ψήφους της ΧΑ σε σχέση με τον Ιούνιο του 2012, η οποία συνοδεύεται και από το γεγονός της καταγραφής της ως μαζικό ρεύμα σε γειτονίες της Αθήνας. Παρά τη δολοφονία Φύσσα, την επιχείρηση κρατικής οριοθέτησής της ως εγκληματικής οργάνωσης, τις συλλήψεις των ηγετικών της στελεχών, εγγράφει μονιμότερα χαρακτηριστικά που αποκτά ως κοινωνικό ρεύμα. Δεν πρόκειται απλά για μία συγκυριακή διαμαρτυρία από τα δεξιά απέναντι στο αστικό πολιτικό προσωπικό από κόσμο ο οποίος αγνοεί τη πολιτική στρατηγική και φυσιογνωμία της Χ.Α. *Πρόκειται για το μετασχηματισμό της πολιτικής έκφρασης κατά βάση κατώτερων μικροαστικών στρωμάτων, που συμπίεζονται μέσα στην κρίση και στα οποία σταδιακά κυριαρχούν αντιδραστικές ιδεολογικές σταθερές: ο εθνικισμός, ο ρατσισμός, ο σεξισμός, η λατρεία της βίας, η πρόσδεση στους κατασταλτικούς μηχανισμούς και κυρίως στο στρατό.* Αυτά τα ιδεολογήματα και οι πρακτικές ήταν και προγενέστερα υπαρκτά στη σύνδεση αυτών των στρωμάτων με το αστικό πολιτικό σύστημα. Η διαφοροποίηση που έχει συμβεί και μετασχηματίζει την πολιτική τους έκφραση σε ακόμα πιο αντιδραστική κατεύθυνση, είναι ότι αυτές έχουν γίνει -μέσα στην κρίση- περίπου μοναδικές ή και κυρίαρχες, στο βαθμό που έχουν υποχωρήσει δραματικά οι υλικές τους συνδέσεις με τα αστικά κόμματα, άλλους αστικούς θεσμούς ή και με τους κρατικούς μηχανισμούς. Για αυτό το λόγο, με τις διάφορες μορφές που μπορεί να πάρει η ΧΑ, δεν πρόκειται να αποδιαρθρωθεί πλήρως από τις κρατικές πρωτοβουλίες αν δεν ανασυγκροτηθούν υλικοί δεσμοί των μικροαστικών στρωμάτων με το συνασπισμό εξουσίας. Έτσι, παρουσιάζεται μία προσπάθεια σχετικής προσαρμογής της (δεν είναι τυχαίο ποιοι εκλέγονται στην Ευρωβουλή), αλλά και μία δυσκαμψία και αντιφατικότητα στο εσωτερικό των κρατικών μηχανισμών για την ποινική αντιμετώπισή της. Σε κάθε περίπτωση η άνοδος της επιρροής της Χ.Α., παρά την κατασταλτική πίεση και τις προσπάθειες οριοθέτησής της με θεσμικά μέσα και από το ίδιο το κράτος, αποτυπώνει με καθαρό τρόπο ότι το ναζιστικό κόμμα δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με αυτά τα μέσα ή με τις πολιτικές λογικές του συνταγματικού τόξου. Αντίθετα η ύπαρξη του βασίζεται στο υπόβαθρο που διαμορφώνει η κρίση αλλά και στην προγενέστερη ύπαρξη αντιδραστικών ιδεολογικών στοιχείων μέσα σε μικροαστικά αλλά και εργατικό λαϊκά στρώματα, που οξύνονται την περίοδο αυτή. **Η οριοθέτηση της Χ.Α. περνάει πρωτίστως μέσα από την ανάπτυξη ενός ισχυρού αντιφασιστικού κινήματος που από τη μία θα λειτουργεί αποκαλυπτικά για το χαρακτήρα και**

την κατεύθυνσή της και από την άλλη θα την αντιμετωπίζει οργανωτικά στο δρόμο με στόχο την εκρίζωσή της από τους δρόμους και τις γειτονιές.

Δύο παράγοντες θα μπορούσαν να ανακόψουν αυτές τις ευρύτερες τάσεις αντιδραστικοποίησης που συντελούνται παράλληλα ή και κυρίαρχα σε σχέση με τη σταθεροποίηση της αριστεράς. Αφενός η **ανάπτυξη της ταξικής πάλης στην πραγματική ζωή**, στους χώρους εργασίας, την εκπαίδευση, στις συνοικίες και αφετέρου η **συγκρότηση ενιαίου μετώπου των εργαζομένων με πρωταγωνιστές σε αυτό τις αριστερές ριζοσπαστικές δυνάμεις**. Για να γίνει αυτό, είναι απαραίτητη σε εργασιακούς χώρους αλλά και σε συνοικίες η ευρύτερη δυνατή ενότητα και συσπείρωση.

Σε αυτές τις εκλογές δεν επαναλήφθηκε η αναδιάταξη της επιρροής στο εσωτερικό της αριστεράς με την ενίσχυση των αντι ΕΕ δυνάμεων, που αποτυπώθηκε στον πρώτο γύρο των περιφερειακών εκλογών, με το αποτέλεσμα να μοιάζει περισσότερο με αυτές του Ιούνη του 2012. Το γεγονός ότι ο ΣΥΡΙΖΑ εξακολουθεί να αποτελεί τον αδιαμφισβήτητο ηγεμονικό πόλο στο εσωτερικό της αριστεράς και δεν του ασκείται πίεση από τα αριστερά, ούτε και καταγράφει ιδιαίτερες απώλειες – με ταυτόχρονη ενίσχυση των υπολοίπων εκδοχών της αριστεράς – στη βάση των δεξιών του μετατοπίσεων σχετίζεται με τις αδυναμίες και τις ανεπάρκειες που σε διαφορετικό βαθμό χαρακτηρίζουν τις υπόλοιπες δυνάμεις. Κυρίαρχα όμως, επιβεβαιώνει την εκτίμηση που κάναμε ήδη από τις εκλογές του Μαΐου του 2012, ότι δηλαδή σε ένα ευρύτατο τμήμα των λαϊκών στρωμάτων που αποδεσμεύεται από τις αστικές πολιτικές εκπροσωπήσεις εξακολουθούν να ηγεμονεύουν πτυχές της κυρίαρχης ιδεολογίας με κεντρική την πρόσδεση στη στρατηγική της ΟΝΕ και της ΕΕ. Η πολιτική κατεύθυνση του ΣΥΡΙΖΑ που υπόσχεται την κατάργηση των μνημονίων με ταυτόχρονη παραμονή στην ΟΝΕ και την ΕΕ, παρά το γεγονός ότι είναι αδιέξοδη, εκφράζει τις προσδοκίες ενός ευρύτατου τμήματος των λαϊκών μαζών για την επαναφορά στην προ μνημονίου κατάσταση με το λιγότερο δυνατό κόστος και με τη διατήρηση των κεντρικών πτυχών που αποτέλεσαν τον πυρήνα ενσωμάτωσης και σύναψης υλικών συμμαχιών την περίοδο της ανόδου του νεοφιλελευθερισμού, το δανεισμό και κυρίως το μοντέλο της κατανάλωσης. Είναι κυρίως αυτή η πτυχή της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ που τον κατέστησε ηγεμονική δύναμη στο εσωτερικό της αριστεράς και σε δεύτερο επίπεδο ότι έθεσε πριν τις εκλογές του Μαΐου του 2012 το στόχο της αλλαγής με την κατάληψη της κυβερνητικής εξουσίας.

Το ΚΚΕ με το 6,1% αύξησε κατά λίγο τις ψήφους του (70.000 σε σχέση με τον Ιούνιο του 2012), χωρίς να επιστρέφει όμως στα εκλογικά αποτελέσματα του Μαΐου του 2012, χάνοντας το 30% σχεδόν των δυνάμεων που κατέγραψε στις πρόσφατες περιφερειακές εκλογές (μείον 150.000 ψήφους). Ο επαναπατρισμός των ψηφοφόρων του ΚΚΕ στις αυτοδιοικητικές εκλογές αλλά και σε ένα βαθμό στις ευρωεκλογές, είναι αφ' ενός αποτέλεσμα των οργανικών δεσμών που εξακολουθεί να διατηρεί το ΚΚΕ με ένα τμήμα των λαϊκών μαζών, αλλά και έκφραση εξ αριστερών κριτικής στην πολιτική κατεύθυνση του ΣΥΡΙΖΑ. Όμως, τα αδιέξοδα της πολιτικής κατεύθυνσης του ΚΚΕ οριοθετούν τις δυνατότητες ανασυγκρότησης της πολιτικής και εκλογικής του επιρροής και εντείνουν την αδυναμία του να ανταπεξέλθει στην πολιτική πίεση που δέχεται από το ΣΥΡΙΖΑ σε εκλογικές αναμετρήσεις με περισσότερο κεντρικοπολιτικό και διλημματικό χαρακτήρα. Φαίνεται ότι η πολιτική γραμμή : της αδυναμίας ανάπτυξης οποιουδήποτε μεταβατικού στόχου , της παραπομπής της επίλυσης των προβλημάτων στο επέκεινα της λαϊκής εξουσίας και της διάσπασης των αγώνων εξακολουθεί να ανακόπτει οποιοδήποτε ρεύμα λαϊκής διαμαρτυρίας θα μπορούσε να καρπωθεί το ΚΚΕ, πέρα από έναν στενό σχετικά πυρήνα ψηφοφόρων. Ιδιαίτερα η πολιτική της υπονόμησης οποιασδήποτε κατεύθυνσης συγκρότησης ενιαίου μετώπου παράγει πλήγματα στην εκλογική επιρροή του ΚΚΕ, γεγονός που αποτυπώθηκε και στην αδυναμία του να επιβάλλει στην εκλογική του βάση τη γραμμή για λευκό – άκυρο στο δεύτερο γύρο. Επιπλέον, η πολιτική στάση που επιλέγει το ΚΚΕ απέναντι στο ΣΥΡΙΖΑ μπορεί ενδεχομένως να παράγει αποτελέσματα συσπείρωσης του σκληρού πυρήνα των ψηφοφόρων του, αλλά αδυνατεί να διεμβολίσει ευρύτερα ακροατήρια ή να ασκήσει ιδιαίτερη πίεση στο

ΣΥΡΙΖΑ. Με δεδομένη αυτή την πολιτική στρατηγική, φαίνεται ότι η πίεση που θα δεχτεί το ΚΚΕ στις επόμενες βουλευτικές εκλογές, υπό συνθήκες μεγαλύτερης πόλωσης, θα είναι σημαντική.

Η κυβέρνηση εμφανίζεται να έχει τη στήριξη μόνο του 31 % του εκλογικού σώματος που εκφράστηκε στις ευρωεκλογές. Αυτό αναδεικνύει μία διαδικασία απονομιμοποίησής της και ενίσχυσης των δυσκολιών εμβάθυνσης της πολιτικής της. Ταυτόχρονα, *η πορεία της εξαρτάται εν μέρει από τη χαλάρωση των πιέσεων για την επιβολή νέων μέτρων και την ύπαρξη κάποιων παραχωρήσεων από τις κυρίαρχες ιμπεριαλιστικές δυνάμεις στην Ε.Ε.. Ταυτόχρονα όμως διαθέτει, αναμφίβολα, σημαντικές εφεδρείες σε σχέση με το ΣΥΡΙΖΑ, ενώ την ευνοεί η αλλαγή του κοινωνικού συσχετισμού δυνάμεων και η ύφεση των μαζικών κοινωνικών αγώνων.* Για αυτό δεν αντέχει σε κριτική το σύνθημα του ΣΥΡΙΖΑ «στις 25 ψηφίζουμε στις 26 φεύγουν».

Όμως, ένα θετικό στοιχείο που ανέδειξε αυτός ο γύρος εκλογών ήταν η αδυναμία του κυβερνητικού μπλοκ να συσπειρώσει τις δυναμικές του εφεδρείες στις μετωπικές αντιπαραθέσεις στο δεύτερο γύρο των αυτοδιοικητικών εκλογών. Ιδιαίτερα στην Αττική, στην Περιφέρεια και στο Δήμο Αθήνας, αλλά και σε πολλούς δήμους, αναμετρήθηκαν δύο μπλοκ με στοιχεία ταξικής πόλωσης, κάτι που έδωσε στις δυνάμεις του ΣΥΡΙΖΑ αλλά ακόμα και σε δυνάμεις της ριζοσπαστικής αριστεράς (όπως στο Χαλάνδρι και στο Κερατσίνι) και του ΚΚΕ, μία απρόσμενη, με βάση τα εκλογικά δεδομένα του πρώτου γύρου, επιτυχία. Το στοιχείο αυτό δείχνει ότι, ναί μεν η δυναμική του ΣΥΡΙΖΑ μπορεί να μην είναι ανοδική με τα χαρακτηριστικά κοινωνικού ρεύματος, αλλά ούτε είναι εύκολο για το κυβερνητικό μπλοκ, ακόμα και σε εκλογές διλημματικού χαρακτήρα, να συσπειρώσει τις θεωρητικά πιο συγγενείς με αυτό δυνάμεις.

Είναι η εξέλιξη αυτή, κυρίως, που δημιουργεί δυσκολίες στη διαχείριση της πολιτικής σκηνής από την πλευρά της αστικής τάξης και του κυβερνητικού κέντρου. Δεν είναι εντελώς βέβαιο ότι μπορούν να ρισκάρουν μία εκλογική αναμέτρηση με τον ισχύοντα εκλογικό νόμο και στην παρούσα συγκυρία. Ήδη από την επομένη των εκλογών έχουν ξεκινήσει προσπάθειες επανασταθεροποίησης του πολιτικού σκηνικού και διαμόρφωσης όρων διεύρυνσης της κυβερνητικής πλειοψηφίας για να καταστεί εφικτή η εκλογή προέδρου της δημοκρατίας από την παρούσα βουλή. Η εξέλιξη αυτής της προσπάθειας περνάει μέσα από τη συμπίεση και την εκκαθάριση αντιμνημονιακών όπως οι ΑΝΕΛ ή αμφιταλαντευόμενων κομμάτων όπως, η ΔΗΜΑΡ, αλλά και μέσα από την επιτυχία των διεργασιών ανασύνθεσης της κεντροαριστεράς με κέντρο το ΠΑΣΟΚ. Σε αυτή την κατεύθυνση κινείται και η πολιτική συζήτηση που εξελίσσεται στο εσωτερικό της ΔΗΜΑΡ και οι εντεινόμενες πιέσεις για τη συμμετοχή της στο νέο πόλο της «κεντροαριστεράς», αλλά και οι πιέσεις που ασκούνται στους ΑΝΕΛ και οι διαδοχικές ανεξαρτητοποιήσεις των βουλευτών τους. **Το επόμενο διάστημα ο πρώτος πολιτικός στόχος για τις αστικές πολιτικές δυνάμεις θα είναι να προσπαθήσουν να καθυστερήσουν όσο μπορούν την εκλογική διαδικασία, να αποφύγουν, αν είναι δυνατόν, τις εκλογές με αφορμή την μη εκλογή προέδρου της δημοκρατίας, να επιτύχουν ευρύτερες πολιτικές ανασυνθέσεις και να εντείνουν την πόλωση όλων των κοινωνικών στρωμάτων που εξακολουθούν να ευνοούνται – ή να χάνουν λιγότερο σε σχέση με μία πιθανή έξοδο – από την παραμονή στην ΟΝΕ, γύρω από το μπλοκ της Ν.Δ.** Ταυτόχρονα, αν αυτό το βασικό σενάριο δεν καταστεί εφικτό, το δεύτερο σενάριο θα είναι η άσκηση πίεσης στο ΣΥΡΙΖΑ σε μία κατεύθυνση μεγαλύτερης προσαρμογής και ανάπτυξης συμμαχιών από τα δεξιά του. Βέβαια, ιδιαίτερα στο ενδεχόμενο της αποδιάρθρωσης της ΔΗΜΑΡ και των ΑΝΕΛ που θα μπορούσαν να αποτελέσουν ενδεχόμενους συμμάχους από τα δεξιά σε μία κατεύθυνση κυβέρνησης εθνικής σωτηρίας, όπως αυτή περιγράφεται από την ηγετική ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ, θα απαιτηθεί μία ακόμα πιο βίαιη δεξιά προσαρμογή του ΣΥΡΙΖΑ, που μπορεί να πυροδοτήσει πολιτικές εξελίξεις. Αντίστοιχα σε αυτή την κατεύθυνση μπορεί να επιδράσει η αλλαγή του εκλογικού νόμου με την μείωση του bonus στο πρώτο κόμμα, η διαμόρφωση όρων συνεργασίας με τμήματα του ΠΑΣΟΚ εξελίξεις που θα συμβούν μόνο στην περίπτωση που είναι σαφής η ροπή ανάδειξης του ΣΥΡΙΖΑ σε πρώτο κόμμα.

Ο ΣΥΡΙΖΑ, λόγω των δομικών χαρακτηριστικών του και της πολιτικής στρατηγικής της ηγετικής του ομάδας, έχει επιλέξει τη δεξιά προσαρμογή, το άνοιγμα στο μεσαίο χώρο, την απόσβεση των κοινωνικών αγώνων αλλά και την κατά το δυνατόν υποβολή διαπιστευτηρίων στους ιμπεριαλιστικούς μηχανισμούς αλλά και σε τμήματα της ελληνικής αστικής τάξης (ανήκουμε στην Ε.Ε. και το ΝΑΤΟ, προσπάθειες συνεννόησης με επιχειρηματικά συμφέροντα). Όμως αυτή είναι μία τακτική που δεν είναι βέβαιο ότι μπορεί να αποδώσει εκλογικά – και η στασιμότητα του ΣΥΡΙΖΑ σε μία τόσο πυκνή από κοινωνικές μεταβολές διετία το δείχνει – κυρίως όμως είναι μια τακτική που δεν έχει σχέση με μία αριστερή ριζοσπαστική στρατηγική, απαραίτητη για τη διατήρηση μίας αριστερής κυβέρνησης, αν υποθετικά ο ΣΥΡΙΖΑ καταλάμβανε την κυβερνητική εξουσία.

Σε κάθε περίπτωση, στις επόμενες εκλογές η εκλογική και η κοινωνική πόλωση όπως φαίνεται τουλάχιστον σήμερα, θα ενταθεί και θα πάρει χαρακτηριστικά μιας, έστω και έμμεσης ή κατ'αντιπαράσταση, ταξικής αναμέτρησης. Υπό την έννοια ότι θα εκφραστούν αμιγώς ταξικά συμφέροντα μέσα από πολιτικά μπλοκ (κυρίως ΣΥΡΙΖΑ) που δεν έχουν οργανική σχέση με αυτά και μέσα από διαδικασίες (τις εκλογές) που δεν μπορούν να εκφραστούν με τον πιο καθαρό τρόπο. Αυτό μπορεί να δημιουργήσει ακόμα μεγαλύτερες πιέσεις στις δυνάμεις της αριστεράς για μία συνολικότερη δεξιόστροφη πορεία. Είτε με τη μορφή της μεγαλύτερης προσαρμογής του ΣΥΡΙΖΑ στο αστικό πολιτικό παιχνίδι, είτε με τη μορφή της κεντρομόλου πίεσης που θα ασκεί αυτός δια του κυβερνητισμού προς τις άλλες δυνάμεις της αριστεράς. Τα δεδομένα αυτά δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με τεχνητούς διαχωρισμούς και ιδεολογικούς βερμπαλισμούς, ακόμα και από μία δύναμη με την οργανωτική δομή και τα πολιτικό ιδεολογικά χαρακτηριστικά του ΚΚΕ. Πολύ περισσότερο από μία δύναμη όπως είναι η ΑΝΤΑΡΣΥΑ.

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΤΑΡΣΥΑ

Τα αποτελέσματα για την ΑΝΤΑΡΣΥΑ ήταν συνολικά αρνητικά και στους δύο γύρους των αυτοδιοικητικών εκλογών και στις ευρωεκλογές. Ακόμα και στις περιφερειακές εκλογές, τα αποτελέσματα ήταν πενιχρά. Από τις 30.000 ψήφους παραπάνω που πήρε η ΑΝΤΑΡΣΥΑ σε σχέση με τις περιφερειακές εκλογές του 2010, το 80 % προερχόταν από τέσσερις περιφέρειες: την Στερεά Ελλάδα που δεν είχε κατέβει στην προηγούμενη εκλογική αναμέτρηση και στην οποία ευνοήθηκε από την υποψηφιότητα του ΣΥΡΙΖΑ, την Πελοπόννησο που συνέβη το ίδιο, την Κρήτη που στηρίχθηκε ανοιχτά από το ΕΠΑΜ (το οποίο στις ευρωεκλογές έλαβε στην Κρήτη 1,32%) και την Κεντρική Μακεδονία. Αντίθετα, στις βασικές περιφέρειες της χώρας, όπως η Αττική ή και σε μεγάλους δήμους δεν είχε καμία δυναμική, παρά την εκεί στήριξη από το Σχέδιο Β'. Πρέπει να λάβει κανείς υπ' όψη ότι στις περιφερειακές εκλογές του 2010, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ και το Σχέδιο Β είχαν λάβει αθροιστικά 4,42 % (2,26 και 2,16 % αντίστοιχα) ενώ ο ΣΥΡΙΖΑ 6,4 %. Τέσσερα χρόνια μετά και ύστερα από μία κοσμογονία κοινωνικών ανατροπών και την εκτόξευση της αριστεράς σε ποσοστά της τάξης του 35 %, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ δεν μπόρεσε, λόγω της πολιτικής κατεύθυνσής της, να αποκρυσταλλώσει μια άνοδο της επιρροής της ή και να εκφράσει κόσμο που είχε αποδεσμευθεί από την επιρροή του ΣΥΡΙΖΑ το προηγούμενο χρονικό διάστημα.

Ακόμα χειρότερα είναι τα αποτελέσματα στις ευρωεκλογές, όπου η ΑΝΤΑΡΣΥΑ έχασε 78.000 ψήφους συγκριτικά προς τις περιφερειακές (που, όπως γράφαμε μια μόλις βδομάδα πριν, δεν αποκρυστάλλωναν αποκλειστικά τη δικιά της επιρροή, μιας και κατέγραψαν τη στήριξη των ψηφοδελτίων της από ευρύτερες δυνάμεις όπως το ΕΠΑΜ, το Σχέδιο Β', ή άλλες δυνάμεις της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς) και έλαβε ένα ποσοστό της τάξης του 0,7 % κατατασσόμενη στη 18η θέση. Την ίδια στιγμή διάφοροι σχηματισμοί που δεν ανέδειξαν ευρωβουλευτή, έλαβαν 17 % των ψήφων. Ταυτόχρονα το γεγονός ότι κόμματα που ανήκουν στην εξωκοινοβουλευτική αριστερά ή σε συγγενείς χώρους (ΑΝΤΑΡΣΥΑ, Σχέδιο Β, ΜΛ ΚΚΕ, ΟΚΔΕ, ΕΕΚ, ΕΠΑΜ) έλαβαν 120.000 ψήφους καταδεικνύει α) ότι το 2,3 % του πρώτου γύρου των αυτοδιοικητικών εκλογών, δεν

αφορά αποκλειστικά την πολιτικό ιδεολογική επιρροή της ΑΝΤΑΡΣΥΑ β) ότι οι εκλογές δεν είχαν τόσο διλημματικό χαρακτήρα όσο εμφανίζονται από τους απολογητές του εκλογικού αποτελέσματος της ΑΝΤΑΡΣΥΑ γ) ότι δεν μετακινήθηκε το σύνολο ή και μεγάλο τμήμα των απωλειών της προς το ΣΥΡΙΖΑ.

Είναι προφανές ότι τα ίδια τα χαρακτηριστικά των αστικών εκλογών, ως μηχανισμού οργάνωσης της συναίνεσης, θέτουν περιορισμούς στις δυνατότητες αποτύπωσης μίας αριστερής πολιτικής κατεύθυνσης, πολλώ δε μάλλον ενός επαναστατικού πολιτικού ρεύματος. Ταυτόχρονα, ακόμα και με τις καλύτερες προϋποθέσεις και μία πολύ ορθότερη πολιτική κατεύθυνση, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ θα προσέκρουε στα όρια που θέτει ο μικρός βαθμός σύνδεσής της με τα κοινωνικά εκείνα στρώματα που έχουν πληγεί με πιο βίαιο τρόπο από την οικονομική κρίση. **Τα βασικά στρώματα στα οποία θα έπρεπε να στηριχθεί μια αριστερή αντικαπιταλιστική στρατηγική είναι αυτά που δεν μπορούν να προσβλέπουν στη βελτίωση της θέσης τους μέσα από μία διαδικασία σταθεροποίησης και ανάκαμψης με τους όρους που τίθενται από την αστική στρατηγική— πρωτίστως ο σκληρός πυρήνας της εργατικής τάξης - και των οποίων τα υλικά συμφέροντα αντανakλώνται σαφώς στην υλοποίηση μίας στρατηγικής διεξόδου από την κρίση, όπως αυτή που περιγράφεται από το μεταβατικό πολιτικό πρόγραμμα.** Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ έχει χαμηλό βαθμό σύνδεσης με αυτά τα στρώματα και αυτό αποτυπώνεται και στη διάρθρωση των συνδυασμών της. Στους πλέον των 2000 υποψήφιους σε περιφερειακές και δημοτικές εκλογές που στελέχωσαν τις αυτοδιοικητικές κινήσεις που υποστήριξε η ΑΝΤΑΡΣΥΑ, υπεραντιπροσωπεύονται οι εκπαιδευτικοί, οι μηχανικοί, οι γιατροί και οι φοιτητές.

Παρά όμως από τον αντικειμενικό ρόλο των εκλογών ως μηχανισμού και την υποκειμενική κατάσταση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, αυτά δεν μπορούν να αποτελέσουν την αιτιολογία για τα αποτελέσματα που κατέγραψε η ΑΝΤΑΡΣΥΑ ιδίως στις ευρωεκλογές.

Πολύ περισσότερο, η αποτυχία αυτή δεν μπορεί να συγκαλυφθεί με πολιτικά τρικ ότι «διπλασιάσαμε τις ψήφους και τα ποσοστά σε σχέση με τις ευρωεκλογές του 2009 ή τις βουλευτικές εκλογές του Ιουνίου του 2012». Αυτή η πολιτική λογική δεν οδηγεί πουθενά. Παρεμπιπτόντως το ΜΕΡΑ και η Αντικαπιταλιστική Συμμαχία στις ευρωεκλογές του 2004 είχαν πάρει αθροιστικά 25.300 ψήφους και ποσοστό 0,42 %.

Όπως είχαμε πει και πριν από τη διενέργεια των εκλογών, το βασικό ζήτημα είναι από ποια σκοπιά εξετάζει κανείς τα πράγματα και με τι πολιτικά καθήκοντα αναμετριέται. Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ δεν μπορεί να είναι καθόλου ικανοποιημένη όταν για μία ολόκληρη περίοδο πέντε ετών οξύτατης κρίσης - την οποία μάλιστα ορισμένοι την αντιλαμβάνονται ως επαναστατική κρίση - και ραγδαίας ανόδου της αριστεράς, η επιρροή της ΑΝΤΑΡΣΥΑ σε κεντρικό πολιτικό επίπεδο παραμένει καθηλωμένη σε επίπεδα κάτω του 1 %

Όμοια, δεν μπορεί να είναι καθόλου ικανοποιημένη και για το ότι δεν κατάφερε να αξιοποιήσει τις αντιφάσεις της πολιτικής στρατηγικής του ΣΥΡΙΖΑ και τις σταδιακές δεξιές μετατοπίσεις και προσαρμογές. Ούτε μπορεί να υπάρξει κάποια πειστική απάντηση για αυτή την αποτυχία που να στηρίζεται σε επιχειρήματα του τύπου ότι «είναι αδύναμη η πολιτική συγκρότηση του αντικαπιταλιστικού ρεύματος έτσι ώστε γίνεται ευάλωτο στα εκβιαστικά διλήμματα».

Στις περιόδους της κρίσης όπως αυτή που ζούμε τα τελευταία χρόνια, διαμορφώνονται ρήγματα στο αστικό πολιτικό σύστημα, αλλά και υπό προϋποθέσεις στην ιδεολογική κυριαρχία της αστικής τάξης. Για αυτό το λόγο διαμορφώνουν και μεγάλες ανατροπές. Τα ιστορικά παραδείγματα είναι πολλά, από την επαναστατική κρίση και την άνοδο των κομμουνιστικών κομμάτων στο πλαίσιο των επιπτώσεων του Α' παγκόσμιου πολέμου, την άνοδο των εθνικοαπελευθερωτικών μετώπων στο πλαίσιο του Β' Παγκόσμιου Πολέμου, την διαμόρφωση του new deal ή και την άνοδο του ναζισμού μετά την κρίση του 1929, έως τις τεράστιες ανατροπές και την στροφή προς τα αριστερά που προκάλεσε η κατάρρευση των δικτατοριών στις

χώρες του ευρωπαϊκού νότου τη δεκαετία του 70. Είναι σε αυτές τις συγκυρίες που ο κοινωνικός και πολιτικός χρόνος επιταχύνεται και συμπυκνώνονται οι πολιτικές τομές. Σε αυτές τις περιόδους διαμορφώνεται η δυνατότητα εισβολής ριζοσπαστικών ή και αντισυστημικών δυνάμεων στο πολιτικό προσκήνιο. Ακόμα και οι πρόσφατες εξελίξεις στην Ελλάδα δείχνουν αυτή την τάση. Ένα μικρό κόμμα της φιλοΕΕ αριστεράς όπως ο ΣΥΡΙΖΑ, το οποίο οριακά αποκτούσε κοινοβουλευτική εκπροσώπηση και μάλιστα αυτή σε μεγάλο βαθμό οφειλόταν στο γεγονός ότι από τα μέσα της δεκαετίας του 2000 έκανε μία αριστερή στροφή προσελκύοντας και τάσεις της ριζοσπαστικής αριστεράς, βγήκε πρώτο κόμμα στις πρόσφατες ευρωεκλογές και διεκδικεί με αξιώσεις την κυβερνητική εξουσία. Στον αντίποδα, ένα περιθωριακό ναζιστικό γκρουπούσκουλο μέσα σε τρία χρόνια εκτινάχθηκε στο 10 % της επιρροής του εκλογικού σώματος.

Για την επαναστατική αριστερά δεν υπάρχει καμία άλλη συγκυρία η οποία να διευκολύνει κατά τον ίδιο βαθμό τις δυνατότητες της ανάπτυξης οργανικών σχέσεων με τις εργαζόμενες τάξεις. Οι ευκαιρίες που έχασε ήταν πολλές και σε διαφορετικά επίπεδα. Ακόμα και σήμερα η κυρίαρχη πολιτική αντίληψη και πρακτική μέσα στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ αντιστοιχεί στην τακτική της αναμονής του ώριμου φρούτου. Δηλαδή στην αναμονή της «αποκάλυψης» του πραγματικού ρόλου του ΣΥΡΙΖΑ π.χ. μετά από ενδεχόμενη κυβερνητική θητεία, την αποδέσμευση των μαζών από την επιρροή του και την πύκνωση των γραμμών της επαναστατικής αριστεράς. Για μας είναι προφανές ότι κάτι τέτοιο ούτε ποτέ συνέβη ευθύγραμμο (χαρακτηριστική για την Ελλάδα η περίπτωση του ΠΑΣΟΚ όπου ο δεξιός μετασχηματισμός του δεν ενίσχυσε τη ριζοσπαστική αριστερά αλλά συνέβαλε σε μία γενικότερη κοινωνική στροφή προς τα δεξιά) ούτε πρόκειται να συμβεί χωρίς ανάληψη πολιτικών πρωτοβουλιών και εμπλοκή με τα πολιτικά ρεύματα μέσα από τα οποία σήμερα εκπροσωπούνται τμήματα των λαϊκών τάξεων.

Πρέπει επίσης για να αποτιμήσουμε το αποτέλεσμα της ΑΝΤΑΡΣΥΑ στις ευρωεκλογές να λάβουμε υπ' όψη μας ότι πρόκειται για μία πιο χαλαρή εκλογική διαδικασία, συνεπώς δεν λειτουργούν στον ίδιο βαθμό τα εκλογικά διλήμματα, ενώ διάφορες παραλλαγές κομμάτων που δεν εκλέγουν ευρωβουλευτή πήραν αθροιστικά ποσοστό της τάξης του 17,4 %. Ταυτόχρονα, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ είναι ένας πολιτικός σχηματισμός που μετράει παραπάνω από πέντε χρόνια ζωής και έχει συμμετάσχει σε επτά εκλογικές αναμετρήσεις με αποτελέσματα που παρουσιάζουν, σαν ακορντεόν, μεγάλες διακυμάνσεις και με επαναφορά κάθε φορά που υπάρχει μία κρίσιμη μάχη γύρω από έναν άξονα της τάξης του 0,5%. Άρα δεν είναι ικανοποιητική η απάντηση ότι «το μήνυμά της δεν έχει περάσει στον κόσμο λόγω του επιπέδου πολιτικής της συγκρότησης» και «ότι δεν έχει βαθύνει το αντικαπιταλιστικό της πρόγραμμα και φυσιολογία». Πολύ περισσότερο είναι αστείο το επιχείρημα ότι είχαμε αρνητικά αποτελέσματα γιατί ασχοληθήκαμε 20 μήνες με τη συμπόρευση και ένα μήνα με τις εκλογές. Αυτού του τύπου οι τοποθετήσεις, δεν αντιλαμβάνονται ούτε τα πραγματικά δεδομένα, ούτε όμως και κυρίως τις διεργασίες που μπορούν να εμβαθύνουν την κοινωνική – και εκλογική – εκπροσώπηση της άκρας αριστεράς. Όπως αναφέραμε και παραπάνω η ΑΝΤΑΡΣΥΑ σε πέντε χρόνια ύπαρξης έχει συμμετάσχει σε επτά εκλογικές αναμετρήσεις. Στην πραγματικότητα η βασική πρακτική που την ενοποιεί όλη αυτή τη περίοδο είναι οι εκλογικές παρεμβάσεις σε κεντρικό πολιτικό επίπεδο. Αν εξαιρέσουμε την παρουσία της στις εκλογικές αναμετρήσεις, οι παρεμβάσεις της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, δεν ενοποιούνται κάτω από ενιαία στρατηγική σε κανένα άλλο μέτωπο. Από τις διαφορετικές προσεγγίσεις για το συνδικαλιστικό κίνημα, το αντιφασιστικό, την παρέμβαση στις συνοικίες κ.λπ. η ΑΝΤΑΡΣΥΑ εμφανίζεται ως μία χαλαρή ομπρέλα που η κοινή της πρακτική στα μέτωπα πάλης αναδεικνύεται στα σημεία που τέμνονται οι τακτικές και οι πρακτικές των επιμέρους οργανώσεων και αντιλήψεων.

Η περίοδος των πέντε ετών ήταν αρκετή για να δώσει η ΑΝΤΑΡΣΥΑ το πολιτικό της στίγμα, ειδικά με την αξιοποίηση των νέων μέσων επικοινωνίας (sites, mail κ.λπ.) που σε σημαντικό βαθμό υποκαθιστούν τα παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης απ' όπου είναι αποκλεισμένη. Άρα το βασικό πρόβλημα δεν είναι ότι δεν

κινητοποιηθήκαμε αρκετά και μάλιστα γιατί ασχοληθήκαμε πολύ με τη μετωπική συμπόρευση. Ακόμα και το δεύτερο δεν ισχύει. Το θέμα της συμπόρευσης επί της ουσίας έκλεισε στις 21 Φλεβάρη, μία εβδομάδα μετά τις αποφάσεις της 16^{ης} Φλεβάρη από τα Πανελλαδικά Συντονιστικά της ΑΝΤΑΡΣΥΑ και του Σχεδίου Β. Τότε στην ΚΣΕ της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, οι πλειοψηφούσες δυνάμεις αποφάσισαν ότι δεν έχει υπάρξει βάση ούτε καν για εκλογική συνεργασία με το Σχέδιο Β και οργάνωσαν τον προγραμματισμό για την αυτόνομη εκλογική κάθοδο της ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Προγραμματίζοντας μάλιστα για τις αρχές Μάρτη συνέντευξη τύπου της ΑΝΤΑΡΣΥΑ για να ανακοινώσει την ξεχωριστή κάθοδό της στις εκλογές. Άρα υπήρχε χρόνος τριών μηνών για να οργανώσει την προεκλογική της καμπάνια η ΑΝΤΑΡΣΥΑ, ο οποίος ήταν υπερεπαρκής. Αν υπήρξε καθυστέρηση δύο μηνών στην εκλογική παρουσία της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, αυτό ήταν αποτέλεσμα των λυσσαλέων συγκρούσεων για τις θέσεις των επικεφαλής..

Όμως το βασικό ζήτημα δεν είναι αυτού του χρόνου της προεκλογικής καμπάνιας. Τα κόμματα της αριστεράς και πολύ περισσότερο της επαναστατικής – αντικαπιταλιστικής αριστεράς δεν αναπτύσσουν την εκλογική τους επιρροή κυρίως μέσα από την εκλογική δουλειά του «μέρμηγκα», αλλά μέσα από πολιτικές πρωτοβουλίες, τομές και γεγονότα. Ακόμα και ένα χρόνο να ασχολούνταν η ΑΝΤΑΡΣΥΑ αποκλειστικά με την «εκλογική» παρέμβαση, χωρίς μία διαφορετική τακτική συμμαχιών και μία άλλη στρατηγική απόκτησης δεσμών με τις μάζες δε θα είχε σημαντικά διαφορετικά αποτελέσματα.

Το πρόβλημα της ΑΝΤΑΡΣΥΑ σε μεγάλο βαθμό εντοπίζεται στην πολιτική στρατηγική και τη φυσιολογία της, που είναι αναντίστοιχη με τις πραγματικές διεργασίες και προτεραιότητες που θέτουν τμήματα των εργαζόμενων τάξεων που εντάσσονται ή πολώνονται προς τα αριστερά. Η εκτίμηση της πλειοψηφίας της ΑΝΤΑΡΣΥΑ για την περίοδο είναι ότι αυτή περιέχει επαναστατικές δυνατότητες και άρα είναι αναγκαία αποκλειστικά η προβολή του αντικαπιταλιστικού προγράμματος και του στρατηγικού στόχου (του σοσιαλιστικού μετασχηματισμού), αλλά και η προνομιμοποίηση των πολιτικών συμμαχιών μόνο με όσες δυνάμεις συμφωνούν αποκλειστικά στην προβολή του προγράμματος και του στρατηγικού στόχου. Σε αυτές τις εκτιμήσεις οφείλεται η πολιτική αδυναμία της να χτίσει ευρύτερες συσπειρώσεις σε πολλαπλά επίπεδα, κοινωνικά, συνδικατικά και κεντρικοπολιτικά. Την ίδια στιγμή, η αντιμετώπιση του ΣΥΡΙΖΑ ως περίπου βέβαιη μελλοντική κυβέρνηση, η οποία θα εφαρμόσει λίγο πολύ το ίδιο πρόγραμμα με το σημερινό κυβερνητικό μπλοκ, δεν είναι πειστική για ευρύτατα τμήματα των εργαζομένων, που έχουν αποθέσει πολλές από τις ελπίδες τους στην κυβερνητική μεταβολή, η οποία εξάλλου δεν είναι καθόλου βέβαιη. Πρόκειται για μία κριτική προς το ΣΥΡΙΖΑ ταυτόσημη με αυτή που ασκεί το ΚΚΕ, που όμως δεν συνδυάζεται με τα οργανωτικά μεγέθη του ΚΚΕ ούτε την παραδοσιακή κουλτούρα του σκληρού πυρήνα των ψηφοφόρων του.

Ειδικά στις πρόσφατες εκλογές, αλλά και όλη την τελευταία περίοδο - με τεράστια ευθύνη των οργανώσεων και των προσώπων που μονοπώλησαν τη δημόσια παρουσία της - η ΑΝΤΑΡΣΥΑ τροποποίησε σταδιακά όλο και περισσότερο τον πολιτικό της λόγο και την πολιτική της πρακτική στην κατεύθυνση της ανάδειξης ενός οραματικού, ιδεολογικού λόγου και της προβολής της αναγκαιότητας της αντικαπιταλιστικής επανάστασης και του σοσιαλιστικού μετασχηματισμού. Χαρακτηριστικό αυτής της πολιτικής κατεύθυνσης, αποτελεί το γεγονός ότι προεκλογικά σε σημαντικό βαθμό υποτιμήθηκαν στον πολιτικό λόγο και υλικό της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, κεντρικά ζητήματα του μεταβατικού προγράμματος, όπως η σύγκρουση με την Ε.Ε. και ακόμα περισσότερο η αναγκαιότητα της ρήξης με την Ο.Ν.Ε. Ζητήματα που έχουν άμεση υλική επίπτωση στα δικαιώματα και στη ζωή των εργαζόμενων τάξεων και παράλληλα αποτελούν τους οικονομικούς, ιδεολογικούς και πολιτικούς πολιορκητικούς κριούς της αστικής στρατηγικής. Αντίθετα προνομιμοποιήθηκε η γενικόλογη αναφορά στην αναγκαιότητα της «αντικαπιταλιστικής ανατροπής» νοθεύοντας έτσι το χαρακτήρα του προγράμματος, απαλείφοντας πλήρως το μεταβατικό του χαρακτήρα και, κατ' επέκταση, εξοβελίζοντας τις απαραίτητες κοινωνικές και πολιτικές συμμαχίες που επιβάλει αυτός ο χαρακτήρας. Το μεταβατικό πρόγραμμα, υπό την έννοια μίας εφικτής και άμεσα υλοποιήσιμης συνολικής πρότασης

διεξόδου από την κρίση προς όφελος των λαϊκών στρωμάτων, ήταν το στοιχείο εκείνο που μπορούσε να προσδώσει – και πράγματι προσέδωσε για ένα χρονικό διάστημα – πολιτική δυναμική στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ και να διαμορφώσει ένα πεδίο διαφοροποίησης – κατανοητό για τις μάζες ή έστω τα ευρύτερα κοινωνικοπολιτικά ακροατήρια της αριστεράς – τόσο από το ΚΚΕ όσο και από το ΣΥΡΙΖΑ. Η εξ αρχής αδύναμη προβολή του μεταβατικού προγράμματος και της αναγκαιότητας της εξόδου από την ΟΝΕ, ως άμεσων και εφικτών μέτρων που θα μπορούσαν να υλοποιηθούν από μία αριστερή πολιτική συμμαχία, δημιουργώντας τις συνθήκες ανακούφισης ευρύτατων λαϊκών στρωμάτων και αλλαγής του ταξικού συσχετισμού δύναμης, υποτιμήθηκε όλο και περισσότερο την τελευταία διετία.

Όμως, η πολιτική διαφοροποίηση με το ΣΥΡΙΖΑ, όπως θα μπορούσαν να την αντιληφθούν ευρύτερα κοινωνικά ακροατήρια και όχι απλώς οι μύστες των πολιτικών μηχανισμών, δεν θα μπορούσε να βασιστεί στο δίπολο αντικαπιταλισμός–ρεφορμισμός. **Η μόνη πειστική διαφοροποίηση με το ΣΥΡΙΖΑ, και αυτή υπό προϋποθέσεις ανάπτυξης πολιτικών συμμαχιών, κοινών κινηματικών πρακτικών με άλλες δυνάμεις που θα συμμερίζονταν αυτή τη κατεύθυνση, θα αφορούσε την ανάλυση του ειδικού ρόλου της ΟΝΕ στην εξέλιξη της ελληνικής κρίσης και την αναγκαιότητα άμεσης εξόδου από αυτήν.** Αντίθετα, η πλειοψηφία της ΑΝΤΑΡΣΥΑ έκλινε σε όλους τους τόνους την αντικαπιταλιστική επανάσταση, υποτιμώντας τον όποιο άμεσο πολιτικό στόχο. Αυτή η κατεύθυνση αποτέλεσε και το κυρίαρχο στίγμα της προεκλογικής περιόδου για την ΑΝΤΑΡΣΥΑ, με αποτέλεσμα την αδυναμία να διεμβολιστούν τα κοινωνικοπολιτικά ακροατήρια της ρεφορμιστικής αριστεράς και πρωτίστως του ΣΥΡΙΖΑ, παρά το γεγονός ότι οι δεξιές μετατοπίσεις της πολιτικής γραμμής του ΣΥΡΙΖΑ παρήγαγαν αστάθεια στη σχέση του με ένα κοινωνικοπολιτικό δυναμικό που τον υποστήριζε την προηγούμενη περίοδο.

Η στάση αυτή αντανάκλαστηκε και στη διάλυση των όποιων πολιτικών συμμαχιών θα μπορούσε να έχει η ΑΝΤΑΡΣΥΑ τα τελευταία τέσσερα χρόνια. Είτε σε κεντρικό πολιτικό επίπεδο με το Σχέδιο Β' και τις υπόλοιπες δυνάμεις της μετωπικής συμπόρευσης, είτε σε επίπεδο κοινωνικών χώρων και συνοικιών με δυνάμεις εντός του ΣΥΡΙΖΑ (Αρ. Πλατφόρμα κ.λπ.) με τις οποίες υπάρχει περιθώριο σύγκλισης με βάση το μεταβατικό πρόγραμμα, ή ακόμα και με άλλες δυνάμεις όπως το ΕΠΑΜ. Ειδικά η εξέλιξη των πολιτικών συζητήσεων με το Σχέδιο Β' και το σαμποτάρισμα της πολιτικής συνεργασίας πρωτίστως από τις δυνάμεις της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, αλλά και από αντιλήψεις εντός του Σχεδίου Β, έπαιξε σημαντικό ρόλο στην εκλογική «τιμωρία» και των δύο, τοποθετώντας τους και πάλι σε χώρο περιθωριακών πολιτικών δυνάμεων.

Την απώλεια των χαμένων ευκαιριών δεν πρέπει να τη βλέπει κανείς στατικά αλλά μέσα σε μία μακρά διαδικασία που τροποποιεί το συσχετισμό δυνάμεων κατά τέτοιο βαθμό ώστε κάποια στιγμή να καθίσταται περίπου χωρίς αντικείμενο μία πολιτική πρακτική ή και μία πολιτική συμμαχία που μπορεί να είχε μεγάλη αξία πριν από τέσσερα χρόνια. Η πολιτική συνεργασία της ΑΝΤΑΡΣΥΑ με το ΜΑΑ στις περιφερειακές εκλογές του 2010, που ένα μεγάλο τμήμα της «εκτός Συνασπισμού» αριστεράς του ΣΥΡΙΖΑ διαφοροποιείτο από τις επιλογές του ΣΥΡΙΖΑ, θα δημιουργούσε μία εντελώς διαφορετική δυναμική για ένα τρίτο ριζοσπαστικό ρόλο στην πολιτική σκηνή, οριοθετώντας την κυριαρχία της ηγετικής ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ που ακολούθησε. Το διάστημα 2010–2011 ήταν και το βασικό διάστημα που παίχτηκε το στοίχημα για την ανάδειξη ενός τέτοιου πόλου που θα μπορούσε να τροφοδοτηθεί από τους μεγάλους κοινωνικούς αγώνες και το κίνημα των πλατειών. Η λήξη αυτής της περιόδου περιόρισε τα περιθώρια ανάδειξης ενός άλλου ρεύματος με ηγεμονική πολιτική πρόταση εντός της αριστεράς. Ακόμα όμως και την περίοδο πριν τις εκλογές του 2012 υπήρχαν περιθώρια διαμόρφωσης ενός ρεύματος που να συμβάλλει στη ριζοσπαστικοποίηση τμήματος των λαϊκών στρωμάτων και να περιορίζει την ευκολία ελιγμών σε δεξιά κατεύθυνση σε πολιτικό και κινηματικό επίπεδο των δυνάμεων της ρεφορμιστικής αριστεράς και πρωτίστως του ΣΥΡΙΖΑ. Μετά τις εκλογές του 2012 τα περιθώρια αυτά μειώθηκαν σημαντικά αλλά δεν εκμηδενίσθηκαν. Η ολιγωρία δύο ετών, οι αντιφάσεις και οι παλινωδίες, η αλληλοϋπονόμευση αυτής της στρατηγικής πολιτικών συγκλίσεων

με άξονα το μεταβατικό πρόγραμμα και τέλος η μη κοινή εκλογική κάθοδος παρά τα δύο ταυτόσημα κείμενα προγραμματικής βάσης, αποδυνάμωσαν περαιτέρω μία ήδη αποδυναμωμένη διαδικασία.

Ακόμα όμως και έτσι, η πολιτική συνεργασία της ΑΝΤΑΡΣΥΑ και του Σχεδίου Β, έστω και ορισμένους μήνες πριν τις εκλογές, μπορεί μεν να μην άλλαζε δραματικά την κατάσταση, θα παρήγαγε όμως μία αισθητά διαφορετική δυναμική και εκλογικά. **Πολύ περισσότερο, εάν μία τέτοια πρωτοβουλία είχε παρθεί έγκαιρα, σήμερα θα μπορούσε να καταγραφεί μέσω αυτής ένα υπολογίσιμο πολιτικό ρεύμα.** Είναι εκτός πραγματικότητας η συζήτηση που άρχισε να ανακινείται μετά τα εκλογικά αποτελέσματα, ότι το άθροισμα και των δύο κατεβασμάτων (ΑΝΤΑΡΣΥΑ και Σχέδιο Β') είναι τόσο μικρό που αποδεικνύει ότι η υλοποίηση της μετωπικής συμπόρευσης δε θα δημιουργούσε καμία πραγματική δυναμική. Γιατί είναι προφανές ότι η συγκρότηση της αριστερής μετωπικής συμπόρευσης θα αποτύπωνε μεγαλύτερη δυναμική από το άθροισμα των δύο ψηφοδελτίων. Ένα σημαντικό για τα μεγέθη αυτών των σχηματισμών δυναμικό στράφηκε κυρίως στο ΣΥΡΙΖΑ ή και σε άλλα ψηφοδέλτια γιατί δεν είδε κάποια ενωτική προοπτική, ακόμα και μεταξύ δύο σχηματισμών που εμφανίζουν σε προγραμματικό επίπεδο και σε επίπεδο πολιτικών πρακτικών μεγαλύτερες συγκλίσεις, σε σχέση ακόμα και με αυτές που εμφανίζουν διαφορετικές τάσεις του ΣΥΡΙΖΑ μεταξύ τους. Ειδικά σε μία συγκυρία που αυτό που κυριαρχεί σε πλατιά τμήματα που ψηφίζουν αριστερά – και εν μέρει συμπυκνώνει ένα δικαιολογημένο ταξικό ένστικτο- είναι «να ενωθούμε για να τους διώξουμε», οι αντιθέσεις αυτών των δύο σχηματισμών, όπως εμφανίστηκαν, εκτός από ότι γελοιοποίησαν και τους δύο, διακινδυνεύουν και την γελοιοποίηση του πολιτικού τους προγράμματος..

Επίσης, εάν με πυρήνα αυτές τις δυνάμεις είχε επιχειρηθεί να υλοποιηθεί συντονισμένα και σε διευρυμένο επίπεδο μία πολιτική πρόταση για τη διαμόρφωση και την κάθοδο στις αυτοδιοικητικές εκλογές ευρύτερων συσπειρώσεων που θα συμπεριλάμβαναν ευρύτερες δυνάμεις και ρεύματα της αριστεράς, θα υπήρχε η δυνατότητα ενός ποιοτικά διαφορετικού αποτελέσματος. Όπου δοκιμάσθηκε ακόμα και με αδυναμίες και υστερήσεις αποδείχθηκε ότι αυτή η πολιτική κατεύθυνση έχει ευρύτερη διεισδυτικότητα και στη βάση αυτής θα μπορούσαν να έχουν ξεκινήσει να διαμορφώνονται σε κοινωνικούς χώρους και γειτονίες ευρύτερες πολιτικές πρωτοβουλίες. Μέσα σε αυτές θα μπορούσε να είναι ηγεμονική μία αντιΕΕ τοποθέτηση, που θα συμπεριλάμβαναν τις δυνάμεις της συμπόρευσης, δυνάμεις προερχόμενες από το ΚΚΕ και δυνάμεις της Αριστερής Πλατφόρμας, ακόμη και εάν το ΚΚΕ και η ηγετική ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ έχουν σήμερα μία ανταγωνιστική κατεύθυνση. Μόνο με την υλοποίηση αυτής της κατεύθυνσης μπορεί να ασκηθεί πίεση στις άλλες δυνάμεις της αριστεράς και ιδίως στο ΣΥΡΙΖΑ, αλλά και να διεισδύσουν οι δυνάμεις και η πολιτική τοποθέτηση της επαναστατικής αριστεράς σε ευρύτερα κοινωνικοπολιτικά ακροατήρια. Αντίθετα, η επιμονή στην πολιτική κατεύθυνση του σεχταρισμού, όχι μόνο δεν μπορεί να συμβάλει στην ανασυγκρότηση κινηματικών πρακτικών και αγώνων, αλλά ακόμα περισσότερο καταλήγει να «δικαιώνει» τη λογική του ΣΥΡΙΖΑ περί χαμένης ψήφου και θα διαμορφώσει τους όρους για την καταγραφή ακόμα πιο περιθωριακών αποτελεσμάτων στις επόμενες εκλογικές μάχες.

Είναι σαφές ότι η αποτυχία της μετωπικής συμπόρευσης οφείλεται κυρίως στην πολιτική κατεύθυνση και τους χειρισμούς συνιστωσών πολιτικών δυνάμεων στο εσωτερικό της ΑΝΤΑΡΣΥΑ που μέχρι και την τελευταία στιγμή, ακόμα και με καταγεγραμμένη πολιτική συμφωνία στο σύνολο του μεταβατικού προγράμματος, παρήγαγαν τεχνητά εμπόδια και κατέληξαν να δυναμιτίσουν τη διαδικασία. Όμως, και το Σχέδιο Β' δεν είναι άμοιρο ευθυνών για αυτή την εξέλιξη. Οι διαρκείς παλινωδίες της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, ιδίως αμέσως πριν και μετά τις εκλογές του 2012, έδωσαν τη δυνατότητα σε αντιλήψεις στο εσωτερικό του τότε Μ.Α.Α., οι οποίες εκφράζονταν εν μέρει και από ηγετικά του στελέχη, να συγκροτήσουν το Μ.Α.Α. σε αυτοτελή πολιτικό σχηματισμό, στο Σχέδιο Β'. Στη συνέχεια, οι καθυστερήσεις και οι παλινωδίες στην εξέλιξη των διεργασιών για τη μετωπική συμπόρευση κατέτειναν στο να κερδίζουν έδαφος αντιλήψεις στο εσωτερικό του Σχεδίου Β' οι οποίες απέρριπταν την κατεύθυνση της αριστερής, ριζοσπαστικής μετωπικής

συμπόρευσης και εισήγαγαν μία κατεύθυνση που έδινε έμφαση μόνο στο ζήτημα του εθνικού νομίματος υποτιμώντας τις υπόλοιπες πτυχές του μεταβατικού προγράμματος και επιλέγοντας ένα διαφορετικό προσανατολισμό σε σχέση με τις πολιτικές συμμαχίες. Αυτές οι αντιλήψεις οδήγησαν στην υπονόμευση της μετωπικής συμπόρευσης και από το Σχέδιο Β', αφού εν τέλει και παρά τις ομοιότητες των κειμένων και το ίδιο το Σχέδιο Β' αρνήθηκε να θεωρήσει ως βάση συζήτησης το κείμενο που υπερψηφίστηκε από την ΑΝΤΑΡΣΥΑ στις 16-2. Τα αποτελέσματα αυτής της επιλογής αποτυπώθηκαν με καταστροφικό τρόπο και για το Σχέδιο Β' στη μάχη των ευρωεκλογών. Αποδείχθηκε ότι ήταν λανθασμένη η αντίληψη που έφεραν στελέχη του α) ότι υπάρχει δυνατότητα αποκρυστάλλωσης πολιτικής επιρροής μόνο δια της απεύθυνσης σε ένα πανεθνικό ακροατήριο και με την αξιοποίηση της αναγνωρισιμότητας πολιτικών στελεχών, χωρίς ταυτόχρονα την οικοδόμηση οργανωτικών σχέσεων με τις μάζες και β) δευτερευόντως ότι θα υπήρχε μία αναβαθμισμένη προβολή του Σχεδίου Β' από τα ΜΜΕ ως μοχλό πίεσης από τα αριστερά και ανακοπής της πολιτικής επιρροής του ΣΥΡΙΖΑ. Τα εκλογικά αποτελέσματα που κατέγραψε το Σχέδιο Β' θέτουν ζητήματα πολιτικής επιβίωσης σε ένα πολιτικό δυναμικό που δεν έχει συνηθίσει να καταγράφει περιθωριακή πολιτική επιρροή σε κεντρικοπολιτικό επίπεδο. Αντίθετα, εάν είχε υλοποιηθεί η μετωπική συμπόρευση, τα αποτελέσματα και του Σχεδίου Β' θα ήταν πολύ καλύτερα και θα κατέγραφαν μία άλλη δυναμική.

Όμως, οι λανθασμένες επιλογές του Σχεδίου Β' δε μειώνουν ούτε στο ελάχιστο την πολιτική ευθύνη της ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Άλλωστε, αποτελεί καθήκον για τις δυνάμεις της επαναστατικής αριστεράς να σφυρηλατούν και να σταθεροποιούν πολιτικές συμμαχίες με αμφιταλαντευόμενες δυνάμεις, στο πλαίσιο των οποίων είναι ηγεμονική η κατεύθυνση της επαναστατικής αριστεράς. Ειδικά από την πλευρά της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, η πολιτική αντίληψη ότι ψηφίζουμε σε τρεις κάλπες ένα ψηφοδέλτιο, η ανάλυση τεράστιων δυνάμεων και πόρων για το ξεκαθάρισμα εσωτερικών συσχετισμών, άφησαν και αφήνουν αρνητικές.

Πλευρές αυτής της τακτικής συμπυκνώνονταν :

α) στην πολιτική εκτίμηση ότι μετά τις περιφερειακές εκλογές υπήρχε η δυνατότητα για εκλογή «αντικαπιταλιστή ευρωβουλευτή». Υπήρξε πρόσκληση από «επιφανή» της στελέχη, ακόμα και μέσα από τη κεντρική προεκλογική της εκδήλωση στην Αθήνα ή την κεντρική συνέντευξη τύπου, να στηριχτεί η ΑΝΤΑΡΣΥΑ γιατί ο στόχος αυτός ήταν εφικτός. Τέτοιες «εκτιμήσεις» οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ορισμένοι, για να κερδίσουν λίγες επιπλέον ψήφους, κάνουν μικροπολιτική και δημιουργούν τον κίνδυνο της συνολικής γελοιοποίησης της ΑΝΤΑΡΣΥΑ και της αντικαπιταλιστικής αριστεράς.

β) στον τρόπο με τον οποίο οργανώθηκαν οι διαδικασίες για την κατάληψη πολιτικών θέσεων στους εκλογικούς συνδυασμούς της ΑΝΤΑΡΣΥΑ για τις περιφέρειες και τους δήμους. Οι διαδικασίες και οι μεθοδολογίες αυτές δεν έχουν καμία σχέση με τη δημοκρατία, όχι μόνο σε ένα αριστερό μέτωπο, αλλά ούτε σε γραφειοκρατικό κόμμα..

γ) στον τρόπο με τον οποίο μονοπώλησαν την πολιτική παρουσία της ΑΝΤΑΡΣΥΑ σε εκδηλώσεις, ομιλίες κ.ο.κ. συγκεκριμένες δυνάμεις και, πολύ περισσότερο, συγκεκριμένα πρόσωπα.

Στο πεδίο των αυτοδιοικητικών εκλογών αντίστοιχα καταστροφική ήταν η γραμμή των «αντικαπιταλιστικών παρατάξεων-δημοτικών σχημάτων». Όπου ακολουθήθηκε αυτή η γραμμή, τα αποτελέσματα ήταν συντριπτικά γιατί διέλυσαν τις δυνατότητες της διαμόρφωσης ευρύτερων αριστερών ριζοσπαστικών συσπειρώσεων, είτε με τη συμμετοχή δυνάμεων του ΣΥΡΙΖΑ, είτε και χωρίς αυτή, ενώ και τα εκλογικά αποτελέσματα τους ήταν πενιχρά.

Αντίθετα, αν διαμορφώνονταν ευρύτερες αριστερές δημοτικές συσπειρώσεις, η προγραμματική εμβέλεια της αντικαπιταλιστικής αριστεράς μπορούσε να αποκτήσει ηγεμονική ροπή. Μία τέτοια πολιτική, αν ασκείτο έγκαιρα, θα είχε διπλό αποτέλεσμα. Από τη μια θα ασκούσε πιέσεις στο ΣΥΡΙΖΑ ή σε τάσεις του

για τη συμμετοχή σε σχήματα με μία προγραμματική βάση που αποκλίνει σε σημαντικά ζητήματα από την κεντρική του πολιτική κατεύθυνση. Από την άλλη πλευρά θα μπορούσε να ενεργοποιήσει διεργασίες διαμόρφωσης ενός κοινωνικό-πολιτικού μπλοκ που θα μπορούσε, όπως αποδείχθηκε, να επιτύχει την πλειοψηφία σε σημαντικούς δήμους και να καταφέρει πλήγματα στο μνημονιακό μπλοκ. Τα αποτελέσματα στο Χαλάνδρι και στο Κερατσίνι είναι εντελώς αποκαλυπτικά. Αν η ΑΝΤΑΡΣΥΑ, έγκαιρα και ολόπλευρα, εντασσόταν σε αυτή την κατεύθυνση, θα ήταν εφικτό σε περιοχές όπως στην Πάτρα, στο Ίλιον, στα Βριλήσσια, στους Αγ. Ανάργυρους και αλλού, να διαμορφωθεί ένα πλειοψηφικό ρεύμα με δεσπόζουσες θέσεις και πρακτικές της αντικαπιταλιστικής αριστεράς. Η προηγούμενη περίοδος έχει δείξει ότι σε μια σειρά χώρων όπου αναπτύσσονται συμμαχίες με αριστερές τάσεις του ΣΥΡΙΖΑ ή γύρω από αυτόν, είναι δύσκολο στην ηγετική του ομάδα να επιβάλλει τη δεξιά κατεύθυνση. Αντίθετα, η γραμμή του κάθετου διαχωρισμού στη βάση οραματικών κατευθύνσεων καταλήγει να διευκολύνει αντί να δυσκολεύει την ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ, που σε καμία περίπτωση δεν επιθυμούσε συνεργασία με άλλες δυνάμεις, αντίθετα ακολουθούσε το δρόμο της κομματικής περιχαράκωσης. Κατέληξε, επίσης, αυτή η γραμμή να πλήξει αξιολογικά σχήματα που δεν είχαν σχέση με το ΣΥΡΙΖΑ, όπως στην Πάτρα και στα Γιάννενα.

Αντίστοιχα, τα αποτελέσματα της γραμμής «αντικαπιταλιστικά σχήματα στους δήμους», που καταγράφουν την κομματική επιρροή της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, ήταν, εκτός από πολιτικά καταστροφικά, και εκλογικά πενιχρά. Σχεδόν το σύνολο των σχημάτων αυτού του χαρακτήρα που είχαν προγενέστερη εκλογική κάθοδο (Αθήνα, Πειραιάς, Βύρωνας, Γλυφάδα, Ζωγράφου, Ν. Σμύρνη, Πύργος κ.λ.π.) είχαν σημαντική πτώση από 25 – 40 % της επιρροής τους σε σχέση με τις προηγούμενες εκλογές, σε μία συγκυρία ευνοϊκότερη για τις αντιλήψεις και τις πρακτικές της άκρας αριστεράς και με καλύτερη οργανωτική παρουσία της ΑΝΤΑΡΣΥΑ σε σχέση με τέσσερα χρόνια πριν. Τα καθαρά «αντικαπιταλιστικά σχήματα» είχαν μία μέση εκλογική επίδοση της τάξης του 2,24 % που σε μεγάλο βαθμό οφείλεται σε νέα σχήματα που δημιουργήθηκαν. Αντίθετα, η εκλογική επιρροή σχημάτων που συμπύκνωναν μία τάση ευρύτερης συσπείρωσης είτε με τη συμμετοχή δυνάμεων του ΣΥΡΙΖΑ (Χαλάνδρι, Κερατσίνι,), είτε χωρίς αυτήν (Ίλιο, Αγ. Παρασκευή, Βριλήσσια κ.λπ.), είτε στηρίχθηκαν από την ΑΝΤΑΡΣΥΑ είτε όχι, είχαν πολλαπλάσια επιρροή της τάξης του 7,36 % παρ'όλο που σε αυτά συμπεριλαμβάνονται και σχήματα που επλήγησαν πολύ από τη διασπαστική τακτική δυνάμεων της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, όπως στα Γιάννενα και στη Πάτρα.

Το εμβληματικό αποτέλεσμα στο Χαλάνδρι είναι χαρακτηριστικό της αντιφατικότητας της περιόδου αλλά και της αντιφατικότητας της ίδιας της ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Στο Χαλάνδρι κατάφερε να επικρατήσει ένα σχήμα που αποτελεί τη συνέχεια της πρώτης και πιο επιτυχημένης δημοτικής συσπείρωσης της άκρας αριστεράς, από τις αρχές της δεκαετίας του '90. Ο νέος δήμαρχος ανήκει στην κομμουνιστική αριστερά και για δεκαετίες στο χώρο της επαναστατικής αριστεράς, ενώ έχει υποστηρίξει όλα τα εκλογικά της εγχειρήματα και μέχρι πρόσφατα την ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Τέλος, μέσα από τις γραμμές του συγκεκριμένου σχήματος εξελέγησαν πολλοί δημοτικοί σύμβουλοι, μέλη ή υποστηρικτές της ΑΝΤΑΡΣΥΑ. **Το αποτέλεσμα αυτό αποτυπώνει ότι στην ίδια συγκυρία, ανάλογα με την πολιτική γραμμή που θα ακολουθηθεί, συνυπάρχουν δύο ενδεχόμενα: τόσο αυτό της περιθωριοποίησης της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, όσο και αυτό της διαμόρφωσης, τουλάχιστον σε επιμέρους χώρους ή μέτωπα, πλειοψηφικών ρευμάτων με ηγεμονικά στοιχεία της ριζοσπαστικής αριστεράς.** Παρόλα αυτά στο εσωτερικό της ΑΝΤΑΡΣΥΑ υπήρξαν πολιτικές δυνάμεις που πολέμησαν με φανατισμό το εγχείρημα του Χαλανδρίου, αντίθετα υπήρξαν άλλες και μεταξύ αυτών η ΑΡΑΣ που επιχειρούν να διευρύνουν μία τέτοια κατεύθυνση.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΡΣΥΑ ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Η επόμενη περίοδος θέτει, αντικειμενικά, στρατηγικής φύσης ερωτήματα για την αριστερά συνολικά αλλά και με ιδιαίτερη ένταση για την ΑΝΤΑΡΣΥΑ.

Επιμένουμε σε αυτά τα οποία λέγαμε και πριν τις εκλογές: **Απέναντι στις πιέσεις ενσωμάτωσης, διαλυτοποίησης ή και σεκταριστικής φυγής και απογείωσης, η ύπαρξη του αυτοτελούς και ανεξάρτητου πόλου της αντικαπιταλιστικής και ριζοσπαστικής αριστεράς είναι απαραίτητη για την ανάπτυξη της ταξικής πάλης όλη αυτή την περίοδο.** Η αναγκαιότητα αυτή αυξάνεται ακόμα περισσότερο αν ληφθούν υπ' όψη οι πολιτικές στρατηγικές του ΣΥΡΙΖΑ αλλά και η προσπάθεια που θα γίνει ταυτόχρονα για την καθήλωσή του ή και για τη συμμετοχή του σε ευρύτερα σχήματα αναμόρφωσης του πολιτικού σκηνικού ως έσχατη λύση για τη σταθεροποίηση της πολιτικής κατάστασης. Ισχύει επίσης ότι η ΑΝΤΑΡΣΥΑ διαθέτει το πιο ριζοσπαστικό πρόγραμμα και συγκεντρώνει στο εσωτερικό της αξιόλογες αγωνιστικές δυνάμεις. Για όλους αυτούς τους λόγους, η ύπαρξή της πρέπει να περιφρουρηθεί. Τα δείγματα της προηγούμενης περιόδου δεν ήταν τα καλύτερα, με τους διαγκωνισμούς, τους αλληλοεκβιασμούς, τις αλληλοκαταγγελίες για την ανάδειξη επικεφαλής σε περιφερειακά και δημοτικά σχήματα, τις διακριτές καθόδους σε περιοχές όπως Νίκαια, Πάτρα, Ιωάννινα.

Το σύνολο των οργανωμένων συνιστωσών και του ανένταχτου δυναμικού που εντάσσεται στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ πρέπει να λάβει πολύ σοβαρά υπόψη το αποτέλεσμα των εκλογών. *Η επιμονή στην πολιτική κατεύθυνση και τη φυσιογνωμία που οδήγησε στην αποτύπωση αυτού του αποτελέσματος, θα οδηγήσει με μαθηματική ακρίβεια σε μεγαλύτερη συμπίεση στο επόμενο διάστημα, με αποκορύφωμα τις επόμενες βουλευτικές εκλογές, όπου η πόλωση και τα διλήμματα θα αναβαθμιστούν ακόμα περισσότερο.* Οι δυνάμεις που θα επιμείνουν σε μία στρατηγική που έχει πολλαπλώς δείξει τα καταστροφικά της αποτελέσματα, αλλά και όσοι συναινέσουν σε αυτήν ή την νομιμοποιήσουν δια της ανοχής τους θα έχουν την ευθύνη για την επαναφορά της πολιτικής επιρροής της αντικαπιταλιστικής αριστεράς στην προ ΑΝΤΑΡΣΥΑ περίοδο, με ότι αποτελέσματα αυτό θα έχει για τη δυνατότητα της αυτοτελούς συγκρότησης και καταγραφής ενός αντικαπιταλιστικού πολιτικού ρεύματος στην Ελλάδα.

Η ανάγνωση του εκλογικού αποτελέσματος από ορισμένες δυνάμεις δεν εμπεριέχει καμία αυτοκριτική για την πολιτική κατεύθυνση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ όπως διαμορφώθηκε το προηγούμενο διάστημα. Αντίθετα η προαναγγελία του οριστικού για κάποιους τέλους στην προσπάθεια για τη μετωπική συμπόρευση, η άσκηση πολεμικής για τη στήριξη ευρύτερων αριστερών ριζοσπαστικών συσπειρώσεων στις δημοτικές εκλογές και στη στήριξη αριστερών κατεβασμάτων στο δεύτερο γύρο, η λογική του σπασίματος των σχέσεων σε τοπικούς και κοινωνικούς χώρους με τις αριστερές τάσεις εντός ή και εφαιπτόμενους με το ΣΥΡΙΖΑ, η επαναφορά ακόμα και της πολιτικής πρότασης για το νέο κομμουνιστικό φορέα, είναι ασφαλείς δείκτες για την κατεύθυνση που επιδιώκεται να ακολουθηθεί από αυτές τις δυνάμεις. Η υιοθέτηση αυτής της κατεύθυνσης θα σηματοδοτήσει την αναπαραγωγή των ίδιων πολιτικών αποτελεσμάτων και μάλιστα σε μία περίοδο που κάθε χαμένη ευκαιρία οριοθετεί όλο και περισσότερο την επόμενη.

Στον αντίποδα, έχει αξία να περιφρουρηθεί η προγραμματική βάση και η δημοκρατική λειτουργία της ΑΝΤΑΡΣΥΑ. **Αυτό που απαιτείται είναι μία προγραμματική και οργανωτική επανεκκίνηση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ με τη δημοκρατική συγκρότησή της και με επανατοποθέτηση στο κέντρο της στρατηγικής της μετωπικής συμπόρευσης με εκείνες τις δυνάμεις και αντιλήψεις της ριζοσπαστικής αριστεράς, που συγκλίνουν στη βάση του μεταβατικού προγράμματος για τη συγκρότηση ενός αριστερού κοινωνικό πολιτικού μετώπου.** Διαφορετικά, η πολιτική στρατηγική του αντικαπιταλιστικού πόλου αυτοαναιρείται, και εκτρέπεται στην κατεύθυνση της συγκρότησης του "μετώπου των επαναστατών", σε διαχωρισμό και ρήξη με όσους δεν προτάσσουν την άμεση αναγκαιότητα της επαναστατικής διαδικασίας.

Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ οφείλει να αξιολογήσει τα αποτελέσματα αυτά και να αναπροσαρμόσει την κατεύθυνσή της στο στόχο της προώθησης **μίας αριστερής πολιτικής συμμαχίας που να συμπεριλαμβάνει**

δυνάμεις του ΣΥΡΙΖΑ, το ΚΚΕ, την ΑΝΤΑΡΣΥΑ και άλλες δυνάμεις με άξονα το μεταβατικό πρόγραμμα εργατικής εξόδου από την κρίση, με επίκεντρο τη ρήξη με τις πολιτικές της Ε.Ε. και την έξοδο από την ΟΝΕ. Η συγκρότηση μίας τέτοιας συμμαχίας θα έδινε μεγάλη δυναμική στην ταξική πάλη, αλλά και στην πολιτική εκπροσώπηση της αριστεράς.

Τα αποτελέσματα των εκλογών εμπεριέχουν και αντανακλούν τον κίνδυνο επανασταθεροποίησης της κυβέρνησης, αλλά και αξιοποίησης των εφεδρειών της και ανασύνθεσης του πολιτικού σκηνικού σε αντιδραστική κατεύθυνση με στόχο τη διασφάλιση της διατήρησης της μνημονιακής κυβερνητικής πλειοψηφίας για μία διετία και με ορίζοντα την επανεκλογή μίας νέας μνημονιακής κυβέρνησης, με ότι αυτό θα σηματοδοτήσει για την εύρυθμη επιβολή της αστικής αναδιάρθρωσης το επόμενο διάστημα. Χωρίς την ανασυγκρότηση του λαϊκού κινήματος και χωρίς τη διαμόρφωση ενός ενιαίου αριστερού κοινωνικού και πολιτικού μετώπου στη βάση του μεταβατικού προγράμματος διεξόδου από την κρίση, αυτές οι δυνατότητες θα διευρύνονται.

Όσο ο χρόνος περνάει με το λαϊκό κίνημα σε ύφεση και χωρίς νέες κοινωνικές συγκρούσεις και όσο η επιβολή της αναδιάρθρωσης εμπεδώνεται και προχωράει αναδιατάσσοντας τον κοινωνικοπολιτικό συσχετισμό δυνάμεων, αλλά και διαμορφώνοντας τους κοινωνικό οικονομικούς όρους για μία περιορισμένη αλλά πραγματική ανασυγκρότηση των κοινωνικών συμμαχιών της αστικής τάξης, τόσο οι κοινωνικοί και οι πολιτικοί όροι για τη συγκρότηση του αριστερού κοινωνικού και πολιτικού μετώπου θα αποδιαιρθρώνονται. Έτσι, είναι επιτακτικό να παρθούν πολιτικές πρωτοβουλίες ώστε: α) **να προωθηθεί η ενότητα του λαού και των πολιτικών δυνάμεων της αριστεράς στη βάση**, στο πεδίο του μαζικού κινήματος και να ασκηθεί πίεση για να παρθούν κοινές πρωτοβουλίες στα κεντρικά μέτωπα της περιόδου, β) **να προωθηθεί η πολιτική ενότητα διακριτών τάσεων και ρευμάτων της αριστεράς σε επίπεδο κοινωνικών χώρων και στις γειτονιές.** Ιδιαίτερα πρέπει να στηριχθούν δημοτικά σχήματα όπως στο Χαλάνδρι και στο Κερατσίνι, καθώς η κατάληψη του δήμου θα θέτει νέα και αναβαθμισμένα καθήκοντα και γ) **να ξεκινήσει μία νέα πρωτοβουλία για τη συγκρότηση της αριστερής μετωπικής συμπόρευσης**, ανάμεσα στις πολιτικές δυνάμεις εκείνες που έχουν αναβαθμισμένη συμφωνία στα κεντρικά σημεία του προγράμματος.

Ταυτόχρονα, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ πρέπει να κάνει σοβαρή αυτοκριτική για τα φαινόμενα οργανωτικής διαμάχης χωρίς αρχές που πήραν πρωτοφανείς διαστάσεις στο εσωτερικό της το προηγούμενο διάστημα, κυρίως γύρω από τα ζητήματα των επικεφαλής των ψηφοδελτίων και της δημόσιας εκπροσώπησης. Εάν δεν απομονωθούν αυτές οι πρακτικές και δεν παρθούν συγκεκριμένα μέτρα ώστε να μην υπάρχει η δυνατότητα να επαναλαμβάνονται, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ θα διολισθαίνει σε μία οργανωτική κατάσταση, η οποία θα επιτρέπει στην εκάστοτε σχετική πλειοψηφία να αποκλείει και να εξωθεί κάθε πολιτική άποψη, οργανωμένων αντιλήψεων ή πολύ περισσότερο ανένταχτων αγωνιστών που δε συνάδει ή δε συμβιβάζεται με αυτή.

Ήδη από την Α΄ Συνδιάσκεψη της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, αλλά και ιδίως μετά τη Β΄ Συνδιάσκεψη που αποτέλεσε σημείο τομής σε σχέση με τις αντιδημοκρατικές μεθοδεύσεις που υλοποιήθηκαν με διευρυμένο τρόπο, είχαμε επισημάνει ότι πρέπει να γίνουν σημαντικές αλλαγές στο οργανωτικό πλαίσιο της ΑΝΤΑΡΣΥΑ στην κατεύθυνση μίας πιο δημοκρατικής λειτουργίας και αναλογικότερης εκπροσώπησης, με κεντρικούς άξονες: α) την αποσαφήνιση της ιδιότητας του μέλους, των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που σηματοδοτεί η ιδιότητα αυτή, με σκοπό να αποφευχθούν στο μέλλον τα φαινόμενα των μελών μίας χρήσης που εμφανίζονται και αξιοποιούνται μόνο στο πλαίσιο των εσωτερικών διαδικασιών και αντιπαραθέσεων της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, β) την – χωρίς καμία εξαίρεση – υποχρέωση των μελών να εγγράφονται και να συμμετέχουν σε τοπικές επιτροπές στο χώρο κατοικίας τους για να μην παρουσιαστούν ξανά φαινόμενα περιφερόμενων μελών και γ) την αναλογικότερη διαδικασία εκλογής των οργάνων είτε με βάση την αρχή ένα μέλος – μία ψήφος, είτε με διαφορετικές πλατφόρμες, ώστε να αφαιρεθεί η δυνατότητα των συμπαγών μειοψηφιών να

υπερεκπροσωπούνται στα όργανα αποκλείοντας άλλες πολιτικές αντιλήψεις μέσω των κυκλικών σταυροδοσιών. Παράλληλα η συγκρότηση των οργάνων στη βάση της αναλογικής εκπροσώπησης πλατφόρμων, θα συμβάλει στην εμβάθυνση του πολιτικού διαλόγου και της αντιπαράθεσης εντός της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, καθώς θα οριοθετηθεί η συγκρότηση συμμαχιών χωρίς αρχές με μόνο άξονα την ανάδειξη σε όργανα, αλλά και θα προωθήσει τις συγκλίσεις στο εσωτερικό της ΑΝΤΑΡΣΥΑ στη βάση πολιτικών κατευθύνσεων για τη συγκυρία υπερβαίνοντας τη στείρα αναπαραγωγή παλαιότερων συγκρούσεων μεταξύ οργανώσεων και ρευμάτων.

Το επόμενο διάστημα, με αφορμή και τα εκλογικά αποτελέσματα, πρέπει να ανοίξει μία πλατιά συζήτηση στο εσωτερικό της ΑΝΤΑΡΣΥΑ τόσο για την πολιτική κατεύθυνση όσο και για την πολιτικοοργανωτική φυσιογνωμία του εγχειρήματος σε όλα τα όργανα και στις τοπικές και κλαδικές επιτροπές. Αυτή η συζήτηση πρέπει να γίνει σε βάθος χρόνου και με συντεταγμένο τρόπο που θα διασφαλίζει τη διεξαγωγή ουσιαστικού πολιτικού διαλόγου. Διότι εάν δεν εξασφαλιστούν οι όροι για μία πλατιά συζήτηση που θα αναδείξει τις αντιθέσεις, αλλά και τα πολιτικά αποτελέσματα των διαφορετικών γραμμών, είτε θα καταλήξουμε σε διαδικασίες και πολιτικές αποφάσεις που θα αντανakλούν πολιτικούς συμβιβασμούς και καταστροφικές ισορροπίες, είτε θα επικυρωθούν – ιδιαίτερα με το υπάρχον οργανωτικό πλαίσιο – διαλυτικά φαινόμενα και θα επιβραβευθεί ο ηγεμονισμός συγκεκριμένων τάσεων. Ακόμα, πρέπει να αποφευχθούν διαδικασίες όπως η εσπευσμένη διεξαγωγή Συνδιάσκεψης χωρίς την ριζική αλλαγή του οργανωτικού πλαισίου για την εκλογή αντιπροσώπων και οργάνων. Διότι με παρόν οργανωτικό πλαίσιο θα σηματοδοτήσει μία ακόμα περίοδο εσωτερικών συγκρούσεων και αντιπαράθεσεων με οργανωτικά χαρακτηριστικά για την εκλογή των αντιπροσώπων, ολοκληρώνοντας έτσι μία περίοδο που υπερβαίνει το ένα έτος, όπου το πολιτικό δυναμικό της ΑΝΤΑΡΣΥΑ ενεργοποιούνταν κατά κύριο λόγο για τη συμμετοχή σε εσωτερικές διαδικασίες ψηφοφοριών με διαλυτικά αποτελέσματα και με μικρότερη εμπλοκή στα πολιτικά καθήκοντα της περιόδου.

Άρα για μας απαραίτητες προϋποθέσεις για την υλοποίηση μιας χρήσιμης και προωθητικής Συνδιάσκεψης της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, είναι η οργάνωση μιας πλατιάς συζήτησης σε όλα τα επίπεδα της ΑΝΤΑΡΣΥΑ για τη στρατηγική της που δεν μπορεί να διεξαχθεί μέσα στο καλοκαίρι με τη μέθοδο «fast track» αλλά και η ριζική αλλαγή του οργανωτικού πλαισίου για την εκλογή των αντιπροσώπων και των οργάνων.

Σήμερα δεν μπορεί να αποκρυβεί, το γεγονός ότι στο εσωτερικό της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, αλλά και εκτός αυτής (με χαρακτηριστικό παράδειγμα την αντίθεση για την συνεργασία ή μη με την ΑΝΤΑΡΣΥΑ που αναπτύχθηκε στο Σχέδιο Β), αντιπαρατέθηκαν και αντιπαρατίθενται διαφορετικές στρατηγικές. Από τη μία πλευρά η στρατηγική της συγκρότησης του «μετώπου των επαναστατών» και της συγκρότησης της ΑΝΤΑΡΣΥΑ γύρω από τον εαυτό της, με κέντρο συγκεκριμένες οργανωμένες δυνάμεις και κυρίως την σχετικά μεγαλύτερη οργάνωση, με αποκορύφωμα την επαναφορά της κατεύθυνσης του νέου κομμουνιστικού φορέα. Από την άλλη, η στρατηγική της ευρείας ενότητας του λαού και της αριστεράς μέσα από την κατεύθυνση της συγκρότησης του αριστερού κοινωνικού και πολιτικού μετώπου, μίας ευρείας πολιτικής συμμαχίας της αριστεράς (ΑΝΤΑΡΣΥΑ, ΚΚΕ, Αρ. Πλατφόρμα) γύρω από τους κεντρικούς άξονες του μεταβατικού προγράμματος, με τα βήματα που περιγράψαμε παραπάνω, που είναι η μοναδική που μπορεί να βγάλει τις δυνάμεις της επαναστατικής αριστεράς από το πολιτικό περιθώριο και κυρίως να δημιουργήσει μία δυναμική οριοθέτησης και ανατροπής της αστικής στρατηγικής. Αυτές οι διαφορετικές πολιτικές κατευθύνσεις δεν μπορούν να επιλυθούν με τον «κεντρισμό», ούτε με την αξιοποίηση «διαπροσωπικών» σχέσεων, ούτε με συμβιβασμούς. Αντίθετα πρέπει να δοκιμασθούν (όπως στο Χαλάνδρι) οι διαφορετικές γραμμές εντός και εκτός της ΑΝΤΑΡΣΥΑ.

Για αυτό είναι απαραίτητο να ληφθεί **μία νέα πρωτοβουλία**, από όσους – εντός και εκτός ΑΝΤΑΡΣΥΑ – συμμερίζονται την κατεύθυνση της αριστερής μετωπικής συμπόρευσης, με πολύ πιο σταθερά χαρακτηριστικά. Οι δυνάμεις αυτές πρέπει, υπερβαίνοντας τις αμφιταλαντεύσεις που εμφανίστηκαν στο παρελθόν, να συγκροτήσουν μία τέτοια πρωτοβουλία, η οποία θα αναπτύσσει ενιαία δημόσια πρακτική και παρουσία επανεισάγοντας την κατεύθυνση της αριστερής μετωπικής συμπόρευσης σε ευρύτερα ακροατήρια. Θα πρέπει επίσης να αναλάβουν κοινές πολιτικές πρωτοβουλίες σε όσους κοινωνικούς χώρους και γειτονιές υπάρχουν οι δυνατότητες στην κατεύθυνση της κοινής παρουσίας και της όσμωσης με ευρύτερα ρεύματα της αριστεράς. Οι περιπτώσεις του Χαλανδρίου, του Ιλίου, ακόμα και του Ζωγράφου είναι ενδεικτικές για τις δυνατότητες υλοποίησης μιας τέτοιας κατεύθυνσης. Επίσης, όσες από αυτές τις δυνάμεις – οργανωμένες αλλά και ανένταχτο δυναμικό - εντάσσονται στο εσωτερικό της ΑΝΤΑΡΣΥΑ πρέπει να προωθήσουν τον μεταξύ τους συντονισμό, στην κατεύθυνση της συγκρότησης ενός πολιτικού μπλοκ που θα παλεύει από κοινού για την επικράτηση αυτής της στρατηγικής στο εσωτερικό της ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Η κατεύθυνση της αριστερής ριζοσπαστικής μετωπικής συμπόρευσης δεν εξαντλείται στις υπαρκτές σήμερα δυνάμεις (που τουλάχιστον εκλογικά φάνηκαν περιορισμένες) αλλά στοχεύει σε μία ευρύτερη διαδικασία ανασύνθεσης. Όμως, κατ' αρχήν, πρέπει να ξεκινήσει από αυτές. Όπου επιχειρήθηκε μία τέτοια προσπάθεια σε τοπικό επίπεδο, εν μέρει καρποφόρησε ακόμα και με αντιφάσεις από την πλευρά της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, (στο Χαλάνδρι, στα Βριλήσσια, στο Ιλίο, στην Αγ. Παρασκευή και αλλού) και τα αποτελέσματα ήταν ενθαρρυντικά. Πολύ περισσότερο απαιτείται μία τέτοια προσπάθεια στο εργατικό κίνημα αλλά και σε κεντρικό πολιτικό επίπεδο.

Στην κατεύθυνση αυτή απαιτείται η συστράτευση όλων των δυνάμεων που αναφέρονται στην αναγκαιότητα συγκρότησης του αριστερού κοινωνικού και πολιτικού

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΑΡΑΣ ΣΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ

Ως ΑΡΑΣ, με τη συμμετοχή και τη στήριξή μας στο ψηφοδέλτιο της ΑΝΤΑΡΣΥΑ για τις ευρωεκλογές, επιδιώξαμε να υποστηρίξουμε την κατεύθυνση αυτή που στοχεύει στην διαμόρφωση ενός ευρύτερου αριστερού κοινωνικό πολιτικού μετώπου αλλά και την ενίσχυση στο εσωτερικό του μίας πλατιάς μετωπικής συμπόρευσης δυνάμεων της αντικαπιταλιστικής και ριζοσπαστικής αριστεράς και σε αυτή την κατεύθυνση θα συνεχίσουμε πιο αποφασιστικά μετά τις εκλογές.

Η θέση και η πολιτική κατεύθυνση της ΑΡΑΣ, είναι σαφής:

α) όσο κυριαρχεί και μάλιστα σταθεροποιείται και αποκρυσταλλώνεται – και αυτό δεν πρόκειται να αλλάξει την επόμενη περίοδο – μέσα στο ΣΥΡΙΖΑ μία δεξιά στρατηγική αποδοχής της ΟΝΕ, του αδιαπραγμάτευτου ρόλου της Ε.Ε., της προσαρμογής προς τα δεξιά, όχι μόνο δε θα υπάρχει περιθώριο πολιτικής συνεργασίας σε κεντρικό πολιτικό επίπεδο με αυτόν, αλλά ούτε και εκλογικής στήριξης του με τη λανθασμένη λογική ότι αποτελεί το μικρότερο κακό.

β) η ΑΡΑΣ θεωρεί και αυτό επιβεβαιώθηκε αυτή τη διετία αλλά και σε αυτές τις εκλογές ότι για να αλλάξει ο κοινωνικός συσχετισμός, αλλά και για να διαμορφωθεί μία κοινωνικό πολιτική πλειοψηφία που να εκφραστεί και εκλογικά, καταλαμβάνοντας το κυβερνητικό κέντρο, είναι απαραίτητη μία συμμαχία της αριστεράς με τους αναγκαίους συμβιβασμούς αλλά με ριζοσπαστικό πρόσημο. Χωρίς αυτή ούτε αναπτύσσεται η κοινωνική δυναμική της ταξικής πάλης που αποτελεί την απαραίτητη βάση για πολιτική στροφή στα αριστερά, ούτε κάποιο κόμμα και εν προκειμένω ο ΣΥΡΙΖΑ έχει τη δυναμική για να αναλάβει το κυβερνητικό κέντρο. Αντίθετα η απουσία της πολιτικής συμμαχίας της αριστεράς παίζει ρόλο ή και διευκολύνει το ΣΥΡΙΖΑ για ανοίγματα προς τα δεξιά καταρχήν σε πολιτικό επίπεδο π.χ. τμήματα της ΔΗΜΑΡ, στελέχη προερχόμενα ακόμα και από το σημερινό ΠΑΣΟΚ, αλλά και σε επίπεδο διαμόρφωσης σχέσεων με

τμήματα της αστικής τάξης ή και με επιχειρηματικά συμφέροντα (η περίπτωση Ν. Φιλαδέλφειας είναι κραυγαλέα, αλλά όχι η πιο σημαντική). Ακόμα και σε μία όχι τόσο πιθανή περίπτωση όπου χωρίς την αλλαγή του εκλογικού νόμου ο ΣΥΡΙΖΑ αναδεικνυόταν σε πρώτο κόμμα με ένα ποσοστό της τάξης του 30-35%, άρα είτε μπορούσε να έχει αυτοδυναμία, είτε να αποτελέσει το κέντρο ενός κυβερνητικού μπλοκ, **μία αριστερή κυβέρνηση δεν μπορεί να σταθεί ως τέτοια μόνο στη βάση του εκλογικού νόμου, στηριζόμενη σε μία κοινωνική μειοψηφία**. Ακόμα και αν μία τέτοια κυβέρνηση προωθούσε μόνο επιμέρους φιλολαϊκές ρυθμίσεις και χωρίς να αντιπαράκειται μετωπικά με την αστική τάξη, τα ενδεχόμενα θα ήταν δύο: ή σημαντική προσαρμογή της στις επιδιώξεις/ πιέσεις του αστικού συνασπισμού εξουσίας ή και – γιατί είναι πιθανόν να συμβούν ταυτόχρονα και τα δύο – η πτώση της από το κυβερνητικό κέντρο

γ) Μία πλήρης προσαρμογή του ΣΥΡΙΖΑ σε περίπτωση που αναδειχθεί κυβέρνηση δεν είναι απίθανη. Πρέπει να διαχωριστούμε 1) από την αντίληψη ότι λίγο πολύ ο ΣΥΡΙΖΑ θα είναι το ίδιο πράγμα με τη σημερινή κυβέρνηση και ακόμα περισσότερο ότι αποτελεί σχέδιο τμημάτων του συνασπισμού εξουσίας για να εκτονώσουν τη στροφή των μαζών προς τα αριστερά 2) όμως δεν πρέπει να είμαστε αφελείς, όπως ορισμένοι που στο ΣΥΡΙΖΑ βλέπουν ένα νέο αριστερό υπόδειγμα σε διεθνές επίπεδο. Η άνοδος του ΣΥΡΙΖΑ στην κυβέρνηση θα αποτελέσει καταρχήν μια θετική εξέλιξη. Όμως πρόκειται για ένα κόμμα με μικροαστικό ρεφορμιστικό προσανατολισμό, που δεν διατηρεί οργανικούς δεσμούς με την εργατική τάξη, όπως ιστορικά σοσιαλδημοκρατικά κόμματα ή τα δυτικοευρωπαϊκά κομμουνιστικά κόμματα μετά τον πόλεμο.

Η πολιτική του στρατηγική έχει αντιφατικά χαρακτηριστικά, ωστόσο σε αυτά σήμερα δεσπόζουν πολιτικό ιδεολογικά στοιχεία όπως ο «ευρωπαϊσμός», η ανάδειξη θετικών στοιχείων της επιχειρηματικότητας, η αποδοχή πλευρών του σημερινού αναπτυξιακού προτύπου, η πρόθεση για μία μέτρια αναδιανομή του εισοδήματος, ο πολιτικός λόγος στον οποίο εμφιλοχωρεί η εθνική στρατηγική / η εμφάνιση της βασικής αντίθεσης με τους ξένους δανειστές και όχι οι ταξικές αντιθέσεις. Αυτά τα πολιτικό ιδεολογικά στοιχεία, σε μία άλλη ιστορική περίοδο π.χ. τις δεκαετίες του 70, ή και του 80 θα χαρακτήριζαν ένα μετριοπαθές ρεφορμιστικό κόμμα και μάλιστα σοσιαλδημοκρατικού προσανατολισμού, ούτε καν με κομμουνιστογενή προέλευση. Μέσα από την κυβερνητική εξουσία αλλά κυρίως την εγκατάσταση στο εσωτερικό των αστικών πολιτικών σχέσεων επήλθαν ριζικές αλλοιώσεις και προσαρμογές σε πολύ πιο ταξικά προσανατολισμένα και πολιτικά ριζοσπαστικά κόμματα. Είτε επρόκειτο κυρίως για εργατικά κόμματα της αριστερής σοσιαλδημοκρατίας είτε για μαζικά κομμουνιστικά κόμματα (Γαλλία τη δεκαετία του 80, Ιταλία και αλλού). Ακόμα περισσότερο, πρέπει να είμαστε επιφυλακτικοί και να έχουμε επίγνωση για τους μετασχηματισμούς που υφίσταται ένα κόμμα από την διαπλοκή του με την κρατική εξουσία, όταν σήμερα έχουμε την εμπειρία ότι μετασχηματίστηκαν σε αστική κατεύθυνση κομμουνιστικά κόμματα που βγήκαν από το καμίνι της ταξικής πάλης και κατέλαβαν την κρατική εξουσία μέσα από την επαναστατική διαδικασία. Αυτό συνέβη μέσα από την αναπαραγωγή καταρχήν της αστικής στρατηγικής και σταδιακά της αστικής τάξης στο εσωτερικό του κόμματος με την ανάδυση και ενίσχυση της ταξικής θέσης των διευθυνόντων του κόμματος στις κοινωνικές σχέσεις. Άρα θα ήταν κάποιος αφελής ή προκατειλημμένος αν δεν διέβλεπε αυτούς τους υπαρκτούς κινδύνους. Συνήθως αυτή την προκατάληψη την εμφανίζουν όσοι δεν θέλουν να αναλάβουν τις ευθύνες τους στην πραγματική εξέλιξη της ταξικής πάλης και περιμένουν ένα μυθικό υποκείμενο – στη συγκεκριμένη περίπτωση το ΣΥΡΙΖΑ - για να επιφέρει την ανατροπή.

Όμως, ο βαθμός και η ταχύτητα προσαρμογής του ΣΥΡΙΖΑ θα εξαρτηθεί από τρεις παράγοντες I) το χαρακτήρα και την εξέλιξη της κρίσης και άρα πόσα περιθώρια θα έχουν οι αστικές τάξεις στο εσωτερικό και σε διεθνές επίπεδο να προβούν σε ορισμένες παραχωρήσεις ή θα επιλέξουν να συγκρουστούν μετωπικά με μια ρεφορμιστική κυβέρνηση II) από την ανάπτυξη της ταξικής πάλης στο κοινωνικό επίπεδο και III) από το κατά πόσο ενδεχόμενη άνοδος του στην κυβέρνηση θα γίνει στο πλαίσιο μιας αριστερής συμμαχίας, ή στο πλαίσιο συνεργασιών με άλλες δυνάμεις από τα δεξιά του. Όμως η προσαρμογή του ΣΥΡΙΖΑ, ή τουλάχιστον

η έκταση και η ταχύτητά της δεν είναι βέβαιη και αυτό είναι αντικείμενο της πολιτικής πάλης που διεξάγουν και οι άλλες δυνάμεις της αριστεράς και μεταξύ αυτών και η ΑΝΤΑΡΣΥΑ.

δ) Από τα παραπάνω φαίνεται ότι δίνουμε έμφαση στη συγκρότηση μίας αριστερής κοινωνικό πολιτικής συμμαχίας. Η πολιτική αυτή κατεύθυνση αφορά σε τέσσερα διακριτά αλλά συμπληρωματικά επίπεδα πολιτικών σχέσεων: α) την αυτοτελή συγκρότηση και παρουσία του πόλου της αντικαπιταλιστικής αριστεράς στο εσωτερικό αυτής της πολιτικής συμμαχίας, ο οποίος είναι απαραίτητο να συμπεριλαμβάνει με κεντρικό ρόλο την ΑΝΤΑΡΣΥΑ και τις δυνάμεις που εντάσσονται σε αυτήν, β) τη μετωπική πολιτική συμπόρευση των δυνάμεων, της αντικαπιταλιστικής, αλλά και της ευρύτερης ριζοσπαστικής αριστεράς, οι οποίες συμφωνούν στους κεντρικούς άξονες του μεταβατικού πολιτικού προγράμματος, γ) τη κοινή δράση της αριστεράς σε ενιαιομετωπική κατεύθυνση στους επιμέρους κοινωνικούς χώρους και τη συγκρότηση κοινωνικοπολιτικών συσπειρώσεων με τη συμμετοχή διακριτών ρευμάτων της αριστεράς, τα οποία συμερίζονται τα κύρια σημεία του μεταβατικού προγράμματος. Στο εσωτερικό αυτών των αριστερών συσπειρώσεων μπορεί να καθίσταται ηγεμονική η πολιτική τοποθέτηση της αντικαπιταλιστικής αριστεράς και δ) τη ενότητα κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων στο εσωτερικό του λαϊκού κινήματος για την ανάπτυξη της ταξικής πάλης.

Σε πολιτικό επίπεδο μία τέτοια πολιτική συμμαχία θα έπρεπε κατά την άποψή μας να περιλαμβάνει το ΣΥΡΙΖΑ, το ΚΚΕ και την ΑΝΤΑΡΣΥΑ, με στόχο ι) την όξυνση της ταξικής πάλης στο κοινωνικό επίπεδο και ιι) την εκλογική πλειοψηφία και την άνοδο στο κυβερνητικό κέντρο. Για μία τέτοια συμμαχία θα ήταν απαραίτητοι συμβιβασμοί από τις δυνάμεις που συμμετέχουν, όμως αυτοί δεν θα μπορούσαν να ξεπεράσουν κάποια πολιτικά όρια. Για την ΑΡΑΣ το απαραίτητο πολιτικό όριο αφορά στην εφαρμογή του μεταβατικού προγράμματος με αιχμές την διαγραφή χρέους, την εθνικοποίηση του τραπεζικού συστήματος και των μεγάλων παραγωγικών μονάδων ειδικά στους τομείς της κοινής ωφέλειας και την έξοδο από την ΟΝΕ. Το μεταβατικό πολιτικό πρόγραμμα αποτελεί ακόμα περισσότερο από σημείο συγκλίσεων μέσα στην αριστερά, παράγοντα ρήξεων καθώς η υιοθέτησή του οδηγεί σε κοινωνικές συγκρούσεις που απαιτούν την ανάλογη πολιτικό ιδεολογική προετοιμασία όχι μόνο από τις πολιτικές δυνάμεις αλλά και για τις εργαζόμενες τάξεις. Έτσι, **μία τέτοια συμμαχία σαν αυτή που περιγράφουμε δεν είναι από μόνη της επαρκής για τη διαμόρφωση μιας εκλογικής πλειοψηφίας, παρά μόνο αν διαμορφώσει ένα ρεύμα κοινωνικών αγώνων αλλά και πολιτικό ιδεολογικής ριζοσπαστικοποίησης.** Σε διαφορετική περίπτωση χωρίς ένα ριζοσπαστικό ρεύμα μέσα στους κοινωνικούς αγώνες και μέσα τις ταξικές δυνάμεις που θέλει να εκφράσει μία αριστερή συμμαχία επειδή η κοινωνική πλειοψηφία σήμερα δεν τοποθετείται ιδεολογικά στην αριστερά, η σύγκρουση στενά εκλογικών πολιτικών μπλοκ μπορεί να έχει αντίστροφα αποτελέσματα. Δηλαδή απέναντι σε μία αριστερή συμμαχία τη πλειοψηφική εκλογική αντισυσπείρωση γύρω από ένα βασικό αστικό μπλοκ όλων εκείνων των στρωμάτων που έχουν αντίθετα συμφέροντα αλλά και των μερίδων των εργαζόμενων τάξεων στις οποίες στον ένα ή στον άλλο βαθμό κυριαρχούν οι ιδεολογικές πρακτικές της αστικής τάξης.

Υπάρχουν δύο αντίρροπες στρατηγικές που κάνουν αδύνατη στην παρούσα φάση μία τέτοια συμμαχία. Η πλειοψηφική γραμμή του ΣΥΡΙΖΑ που έχει ως βασικό στόχο την παραμονή στην ΟΝΕ και δεν αποδέχεται τους στόχους της εθνικοποίησης του τραπεζικού συστήματος και της διαγραφής του χρέους στο σύνολο τους. Άρα αυτή η πολιτική κατεύθυνση από την πλευρά της ηγεσίας του ΣΥΡΙΖΑ καθιστά, στην παρούσα φάση, καθιστά μία τέτοια συμμαχία αδύνατη.

Από την άλλη πλευρά η πολιτική γραμμή του ΚΚΕ δεν θεωρεί επαρκή τη βάση που αναφέραμε παραπάνω, ούτε απαραίτητη μία πολιτική συμμαχία με αυτές ή άλλες δυνάμεις. Αντίθετα παραπέμπει σε κάποια μελλοντική κατάληψη της εξουσίας – χωρίς να περιγράφει τον τρόπο – με άξονα τις δικές του

δυνάμεις. Οι ευθύνες του ΚΚΕ είναι εξίσου σοβαρές με αυτές της πλειοψηφίας του ΣΥΡΙΖΑ διότι δεν περιγράφει ένα επαρκές πολιτικό σχέδιο – και τους κατάλληλους συμβιβασμούς – ώστε να συμμετάσχει σε ένα κοινωνικό πολιτικό μπλοκ και με άλλες δυνάμεις, π.χ. με την αριστερά του ΣΥΡΙΖΑ και με την ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Εάν κάτι τέτοιο γινόταν έγκαιρα από την πλευρά του ΚΚΕ, τότε και τα ζητήματα που θα τίθονταν για την Αριστερή Πλατφόρμα και τη σχέση της με το ΣΥΡΙΖΑ θα ήταν διαφορετικά, και η δυναμική ανάπτυξης της ταξικής πάλης στο κοινωνικό πεδίο μεγαλύτερη, αλλά και οι πιέσεις που θα δεχόταν η πλειοψηφία του ΣΥΡΙΖΑ θα ήταν αυξημένες και η ισχύς της καθόλου δεδομένη.

Στο εσωτερικό μίας τέτοιας συμμαχίας της αριστεράς σε ριζοσπαστική κατεύθυνση όπως αυτή που περιγράφουμε είναι απαραίτητη η αυτοτελής παρουσία ενός συγκροτημένου επαναστατικού ρεύματος και για να παίζει ρόλο στο σωστό προσανατολισμό της και για να συμβάλλει στη ριζοσπαστικοποίησή της. Για αυτό διαφωνούμε, όχι μόνο για λόγους που σχετίζονται με τη σημερινή φυσιολογία του ΣΥΡΙΖΑ αλλά και για λόγους στρατηγικού προσανατολισμού, με τη διαλυτοποίηση των επαναστατικών ρευμάτων μέσα στους ρεφορμιστικούς σχηματισμούς. Για αυτό θεωρούμε ότι η ΑΝΤΑΡΣΥΑ πρέπει να συνεχίσει να υπάρχει, να βαθύνει τον πολιτικό προσανατολισμό και τα δημοκρατικά της χαρακτηριστικά, αλλά και να διευρυνθεί και να αποτελέσει ένα βασικό συστατικό στοιχείο του επαναστατικού – αντικαπιταλιστικού πόλου.

ε) Ως ΑΡΑΣ περιγράφουμε με σαφήνεια αυτή τη στρατηγική, η οποία ανεξάρτητα αν μπορεί να εφαρμοστεί άμεσα – και αυτό εξαρτάται από τον υποκειμενικό παράγοντα - είναι η μόνη εφικτή και συγκεκριμένη πρόταση που έχει κατατεθεί. Άλλες δυνάμεις μέσα στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ, ή και το ΚΚΕ, δεν περιγράφουν κάποιο πολιτικό σχέδιο. Π.χ. δυνάμεις μέσα στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ, είτε περιορίζονται σε έναν κινηματισμό, με μία γραμμική λογική ότι οι αγώνες αναπτύσσονται διαρκώς, και άρα αυτό παράγει στροφή προς τα αριστερά. Υποτίθεται ότι αυτή η αριστερή στροφή θα οδηγήσει μηχανικά στην άνοδο του ΣΥΡΙΖΑ, ο οποίος έμμεσα εκφράζει εργατικά συμφέροντα, στην κυβέρνηση. Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ θα πιεστεί από τους αγώνες των μαζών και θα πάρει ορισμένα φιλολαϊκά μέτρα, ενώ ταυτόχρονα λόγω του ρεφορμιστικού της χαρακτήρα θα αποκαλυφθεί ο ρόλος της στις μάζες και αυτό θα οδηγήσει σε μία περαιτέρω στροφή προς την επαναστατική αριστερά. Από την άλλη, βασικές δυνάμεις εντός της ΑΝΤΑΡΣΥΑ δεν περιγράφουν κάποια στρατηγική ανατροπής, ούτε πολιτικές συμμαχίες, ούτε και με ποιο τρόπο θα άλλαζε ο συσχετισμός δυνάμεων. Προσανατολίζονται περισσότερο στη συγκέντρωση δυνάμεων γύρω από τον κομματικό του φορέα, στην ανάδειξη διαχωρισμών σε επίπεδο κινήματος με τις υπόλοιπες δυνάμεις της αριστεράς, κυρίως σε σχέση με το ΣΥΡΙΖΑ. Την ίδια στιγμή διατηρούν μία προσέγγιση για την σχέση κυβερνητικής εξουσίας και αριστεράς (ακόμα και για χαμηλότερα επίπεδα εξουσίας όπως η τοπική αυτοδιοίκηση) που κατατείνει ότι λειτουργεί κυρίως ως μοχλός ενσωμάτωσης παρά ως δυνατότητα ανατροπών και μεταβολής του συσχετισμού δυνάμεων. Η στρατηγική τους καταλήγει σε μία τακτική αναμονής και προετοιμασίας στην περίπτωση που διαμορφωθούν καταλυτικές εξελίξεις από απροσδιόριστους παράγοντες. Όμως αυτή η στρατηγική της παρέμβασης μόνο στα κινήματα, της άσκησης ακροαριστερής πίεσης στην υπόλοιπη αριστερά, ή ακόμα και σε μία αστική κυβέρνηση για να λάβει ορισμένα φιλολαϊκά μέτρα και εμμέσως να εκφράσει την ταξική πάλη των από τα κάτω, δεν αντιστοιχεί στη σημερινή περίοδο στην Ελλάδα της κρίσης και του δεδομένου ταξικού συσχετισμού δυνάμεων, αλλά ούτε και στις ευκαιρίες που διαμορφώνονται με μία αριστερά της τάξης του 35 % που καθιστά την τοποθέτηση γύρω από το πολιτικό ζήτημα καθοριστική για τη στρατηγική κάθε επιμέρους δύναμης.

στ) Η στρατηγική που περιγράφουμε καθορίζει και την τακτική μας. Ακόμα και αν το συνολικότερο πολιτικό σχέδιο μιας αριστερής πολιτικής συμμαχίας με τα χαρακτηριστικά, τους προσδιορισμούς και τα όρια που περιγράφουμε δεν μπορεί να υλοποιηθεί άμεσα, η τακτική που αντιστοιχεί σε μία τέτοια στρατηγική είναι α) η διαρκής έκφραση και τεκμηρίωση μίας τέτοιας πολιτικής πρότασης β) η συγκέντρωση σε επίπεδο κοινών πρακτικών, παρεμβάσεων και συζητήσεων όσων συμφωνούν με αυτή την κατεύθυνση γ)

η διαμόρφωση όρων για τη συγκέντρωση με το μίνιμουμ αποδεκτό πλαίσιο όσο περισσότερων από αυτές τις δυνάμεις (αριστερά του ΣΥΡΙΖΑ, ΚΚΕ, άκρα αριστερά) σε επίπεδο κοινωνικών χώρων ή τοπικό στο βαθμό που άμεσα δεν μπορεί να υλοποιηθεί σε κεντρικό πολιτικό επίπεδο δ) η λειτουργία σε ένα κοινό πολιτικό μέτωπο με αυτούς που συμφωνούν (ακόμα και αν είναι καταρχήν λίγοι) στη βάση του μεταβατικού πολιτικού προγράμματος και με μία ευρεία έννοια στο στρατηγικό προσανατολισμό της περιόδου (αναγκαιότητα για ρήξεις με το υπάρχον σύστημα, για ριζικούς μετασχηματισμούς σε σοσιαλιστική κατεύθυνση).

Στην κατεύθυνση ανάληψης μίας νέας πρωτοβουλίας που θα επανεισάγει την κατεύθυνση της αριστερής ριζοσπαστικής συμπόρευσης θα κινηθεί η ΑΡΑΣ το επόμενο χρονικό διάστημα.

**Το Κεντρικό Συντονιστικό Όργανο της
ΑΡΙΣΤΕΡΗΣ ΑΝΤΙΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗΣ**

11 Ιουνίου 2014